

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 34 korona
Egy hónapra 3 korona

VIDEKEN:
Egy évre 38 korona
Egy hónapra 3 korona

HÍRDETÉSEK:
Egy sorra 20 fillér
Hosszabb hirdetésre 15 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egy-
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL
Aradi Nyomda Rész-
Társaság.
József főherceg-ut 22
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELKÖS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, június 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vázercikk: A szociális agitáció.
- Névszerinti szavazás.
- Turisták Menyházán.
- Órmester és vezérőrnagy.
- Színház és orfeum.
- Sikkasztás a gyoroki postán.
- Az új-aradi sörgyár gazdát cse-él.
- Az építőipari harc.
- A tizenegyedik patika.
- Krivány nem lehet Kovács.
- Tárca: Milyen nagy a világ?

A szociális agitáció.

Arad, június 26.

Legközelebb, mikor képviselőválasztások lesznek, nagy és erős küzdelem lesz a polgári pártok és a szociálista pártok között. Akár általános és titkos választás lesz, akár nem, erre az erős választási küzdelemre legyünk elkészülve.

Hogy miért lesz ez a küzdelem erős és elkeseredett, azt egykönnyen megállapítani bajos volna; mert ha közelről figyeljük a szociálista programot, alig fogunk abban olyan elvi alapokat találni, melyek minden liberális szellemű polgári pártprogramban is benn ne foglaltatnának.

Az általános és titkos választási jog megvalósítása — állítólag — a király egyenes akarata, tehát minden koalíciós pártprogramban bentfoglaltatik.

A fogyasztási adók leszállításának követelménye, a progresszív adórendszer megállapítása, a létminimum és az ott-hont mentesítő törvények megalkotása,

valamint minden olyan gazdasági, politikai elv, mely a kis existenciák támogatására szükséges és alkalmas, szintén bennfoglaltatik minden liberális polgári pártprogramban.

Mi tehát az, ami a szociálista agitációt a polgári pártoktól megkülönbözteti és elválasztja? Erre a kérdésre pontosan megfelelni alig lehet.

A szociálisták nemzetközi és nyílt ellenségei minden nacionalizmusnak. Ez az első különbség. Hacsak nemzetközi alapon maradnának, ez nem volna baj; hiszen mindaz, ami programjukat képezi, internacionális és ennek dacára mégis helyet foglal a nacionalista pártok politikájában is. A baj az, hogy a szociálista agitátorok megtagadják az Istenben és a Hazában való hitet és agitációikban erre a tagadásra nagyobb súlyt helyeznek, mint programjuknak gazdasági részeire.

A második különbség az, hogy például az általános választási jog megállapításánál, valamint az adó progresszivitás és a fogyasztási adóleszállítás kérdéseinél, a polgári pártok bizonyos mérsékletet tartanak szem előtt és a haladásban bizonyos fokozatokat keresnek, míg a szociálista agitáció a szélsőségekben csapong, egyszerre követeli ezen gazdasági kérdések megvalósítását, — nem törődik azzal sem, ha társadalmi osztályok pusztulnak is el és válnak proletárokká, — mert a szociálista osztály most vagyontalan, a pártot tehát veszteség nem érheti.

Ez a második ellentét nem olyan éles és nem is olyan veszedelmes, mint az első.

Ez az elvi különbség igen alkalmas volt az eszmék mérkőzésére és megérlelésére. Ha a parlamentben minden törvényalkotás ezen két ellentétes eszmeáramlat tüze forrongana és érlelődne meg, ez az egész magyar társadalomnak csak előnyére válnék. Am itt meg az a hiba jelentkezik, hogy a szociálista agitátorok minden lépésükön a sztrájk fegyverével próbálnak szionálják az álláspont győzelmét és megengednek szabad érvényesülést a valóságos közgazdasági igazságnak.

A harmadik baj már nem is különbség. A szociálisták politikája is éppen úgy mint a pártoké, az egyéni érvényesülés emberi gyengeségére helyezkedik el. Szüli a legélesebb antagonizmust a pártok között és ismerjük el, hogy nem is lehetne jogtalanul.

Az államvezető társadalmi osztály nem szívesen engedik kiragadni kezük a hatalmat, melyet egy ezredév óta gyakorolnak. Hogy ebből a hatalomból engedjenek azoknak, akik eddig még a szociális jogától is el voltak zárva, ez nem jelentékeny engedékenység, amit feltétlenül honorálni kell: — de, hogy most az államvezetés jogát teljesen át kellene engedni a szociálistáknak és a régi doktrínás társadalmi osztályok magukat teljesen kizárják vagy kizárni engednék a hatalomból, ezt nyugodt megfontolással helyeselni, vagy jogosultnak elismerni nem lehet.

Még elméleti tételekkel sem igazolhatjuk a szociálista agitátoroknak ez a törvényt, mert kétségtelenül bizonyos az, hogy

Milyen nagy a világ?

A XX. század embere nagyon kíváncsi. Nincs határ, hol tudásvágya megállapodnék. Oda helyezve két végtelenség: a végtelen hiúság és végtelen nagyság közé, szilárd pontot keres, hol szeme és esze megnyugodjék. Nagyító üveggel fürkészi az atomok és sejtek titkait; s a föld száz meg száz pontjáról ostromolja messzelátóival az ég mélységeit. De sohasem elégszik meg azzal, amit lát.

És midőn tiszta éjjeleken a csillagos eget szemléljük, mindnyájunkat megszállja a kíváncsiság láza. Meddig terjed a világ? hol van annak határa?

Hogy a világ nagy, azt a tanulatlan ember is tudja; bár a világ valódi nagyságát nem is sejtje. A csillagászat oly roppant távolságokat tárt fel, hogy képzeletünk ellankad, eszünk valósággal elszedül, ha azokba behatolni próbál. Pedig eszközeink finomsága dacára bizonyos, hogy még eddig közel sem járunk a mindenség határaihoz.

Már egy-egy sziklatömeg nagysága lesújtólag hat reánk. Ki ne érezné a tengeren kis-csiségét? A földgömb a maga 5400 mérföldes egyenlítőjével már oly nagyság, mely mellett az ember semmivé törpül. Pedig az egész föld jelentéktelen porszem a mindenségben. Jupiter bolygó 1289 szer nagyobb földünkénél;

a nap pedig ezerszer olyan, mint Jupiter és 1,283.000 földgömb telnek ki belőle.

Napunk, ahogy látszik, csak egyik tagja a tejut állócsillagrendszerének, mely 30—40 millió ilyen és részben sokkal nagyobb naptárból áll. A legközelebbi álló csillag (Centaurus a'fája) oly távol van, hogy emellett a Neptun roppant távolsága is jóformán elenyészik. A fény 42.000 mértföldet halad másodpercenként és Neptuntól mégis a földre körülbelül 4 óra alatt ér; de míg a legközelebbi állócsillagtól hozzánk ér, kis híján négy év kell hozzá. Itt már nem beszélhetünk mértföldekben; még a naptávol (20 millió mértföld) is nagyon kicsi mértékegység. Azért az állócsillagok távolának mérésénél egységül szolgál a fényév, vagyis azon távolság, melyet a fény egy év alatt a világűrben megfut (egy és egyharmad millió mértföld.) A legközelebbi állócsillag távola már 224.500 naptávol, azaz körülbelül 5 millió mértföld. Mindenki ismeri a gyönyörű Sirtust; több mint egy millió naptávolban, vagyis 17 fényévnire (22—23 billió mértföld) van tőlünk. S a tejut, (mely a tejut csillagrendszernek sűrű élet képezi) 4—5000 fényév távolra van hozzánk és a fény 9000 év alatt ér el egyik végétől a másikig. Lassankint a fényév is szaporátlan mérték s a csillagászok kénytelenek Linius távolban beszélni.

Hát a tejuton túl mi van? Ismét úr, térszéleitő távolság a legközelebbi ködfoltig. Ezek

a ködfoltok, úgy látszik, a tejúthoz hasonló csillagrendszerek, s eddig már több ezer ködfoltot fedezett fel a messzelátó. Távolságok már trillió mértföldekkel, billió naptávolok és a fényévek millióival kell mérni.

De hát a ködfoltokkal bevégződik a világ? Itt elakad a tapasztalás. Térnek minden esetre ezeken túl is lenni kell; de csak úgy térnek, mert az anyaggal és világokkal tér nem lehet végtelen. A nagy Newton is így gondolta a világ határain túl van az Isten méltatlansága. Ha e kifejezés nem is egészen helyes, de benne valami igaz.

Egyébiránt a messzelátó birodalmánál csodálatosabb az a világ, melyet a nagyító feltár. Ha a parányiság végtelenségébe hatolunk, még szédítőbb számokhoz jutunk.

Jó orr egy ezermilliomodrész köbmillió ter pézsmát megérez. A szinképelemzésnél egy háromezermilliomodrész gramm konyhasót észrevesz a szoba levegőjében. A legnagyobb vízcseppen az élő szervezetek millióit fedezi fel a nagyító cső. S ezen szervezetelek élnek, érznek, mozognak, táplálkoznak. Szaporodnak, szervekkel, ösztönökkel bírnak. És némelyikből több ezer fér el egy milliméter hosszú vonalon. Mai nap sokat hallunk a bakteriumokról. Ezen parányi jóságokból a köbmilliméter térré 633 millió fér el, 636,4 millió nyomna egy grammot. Egy köbmil-

ha az általános titkos és községenkint való választás valamikor azt eredményezhetné Magyarországon, hogy a parlamenti többség szocialistákból állana és egy szocialista kormány állana az ország élén, — ez a kormány sem volna képes radikálisabb szociális intézkedéseket tenni, mint a polgári pártok kormánya, melyről már fentebb konstatáltuk, hogy a kis existenciák hűséges istápolója.

Nem tehetne radikálisabb intézkedéseket, mert például a fogyasztási adók leszállítási kérdése számadási kérdés, melynek matematikai értelmét egy szocialista kormány nem volna képes negligálni, éppen úgy, mint ahogy a szocialista kormány sem volna képes a reáladók progresszivitásának messzire kiterjedő és beláthatatlan irányu következményeit márholnapra ellensúlyozni.

Ezek a komoly okai annak, hogy a polgári pártok elfogadják ugyan a szocialista pártprogram gazdasági részét jóformán teljes egészében, — mégis a legnagyobb energiával utját állni igyekeznek a szocialista agitáció érvényesülésének. (=)

Névszerinti szavazás. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen bezárták a vasutasjavaslatok általános vitáját. Justh egyes szabálytalanságok miatt csak öt horvát szónoknak akarta megadni a zárszó jogát, mire heves házszabályvita keletkezett, melynek végén a horvátok most első ízben — névszerinti szavazást kértek. Ezután két horvát szónok elmondotta zárbeszédét, mire két jelentéktelen interpellációval az ülés véget ért.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 26.

Ma délelőtt befejezték az általános vitát s nyomban ezután nagy házszabályvita kerekedett afelett, vajjon a horvát nyelvű határozati javaslatok és az egymással teljesen azonos javaslatok benyújtóit is megilleti a zárszó joga. Az elnök annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy nem, a horvátok természetesen az ellenkező álláspontot fogadják el. A vitá-

ban, amely még egyre folyik, *Andrássy Gyula* gróf is felszólalt s kimutatta a horvát álláspont abszurd voltát.

A vasutas javaslatok dolgában különben nagy meglepetés készül. Nem lehetetlen, hogy még ma feláll *Kossuth Ferenc és egy szakaszból álló indítványt fog be-terjeszteni*, amelylyel visszavonja a vasutas javaslatokat s felhatalmazást kér a Háztól, hogy a kereskedelmi miniszter a *beterjesztett javaslatok értelmében rendeltileg szabályozhassa a vasutasok fizetését és szolgálati viszonyait*. Ez a *Lex Kossuthiana* derékban roppantaná a horvát obstrukciót s ugyanazt az eredményt biztosítaná, melyet a javaslatok.

A tervről nagy titkolódzással suttognak a folyosón. Hogy még ma megvalósításra kerül-e, vagy talán egyáltalán elmarad, még nincs eldöntve.

A horvátok egész nyugalommal készülnek a további obstrukcióra. A Házba hírül érkezett, hogy *Rakodczay Sándor*, az új bán már Bécsben van és hogy az új bánhelyettes *Eggersdorfer József*, volt nemzetipárti képviselő lesz.

A folyosón sok szó van a Lengyel-Polónyi affér újabb fordulatáról is. *Váczsonyi Vilmos* beszél erről részleteket. *Polónyi* is a folyosón járkal krétafehér arccal.

A mai ülésről ez a tudósításunk számol be:

(Ki éhet zárszóval?)

Elnök: Justh Gyula.

Az interpellációs könyvből *Vizy Ferenc* és *Brlács Vazrozláv* jegyezték be interpellációt. *Barcsics Erázmus*: Horvátul beszél a javaslatok ellen.

Elnök: Miután szólásra senki sincs feljegyezve, a vitát bezárom. (Eljenzés és taps.) A szólás joga az előadót illeti meg.

Csizmázia Endre: Nem kíván a szólás jogaival élni.

Elnök: Akkor a határozati javaslatokra kerül a sor. Itt elvi határozatot kell kimondania a Háznak, mert az a nézete, hogy nem mindegyik határozati javaslattal jár felszólalási jog. Két határozati javaslatot nem irt alá tíz képviselő; kettőt horvát nyelven adtak be. A megmaradt 13 határozati javaslatot csoportosítani kell, mert több köztük azonos szövegű. A házszabályok kijátszása volna, ha a képviselők, csak azért, hogy a zárszó jogával élhessenek, teljesen egyforma határozati javaslatokat adhatnának be. Így csak öt képviselőt illet meg a zárszó joga. (Zajos helyeslés.)

(A horvát határozati javaslatok.)

Popovics Dusán: A házszabályokhoz szól s azt vitatja, hogy a házszabályok értelmezése helytelen s az ügykezelés nyelve a magyar és a horvát.

Elnök: Az országgyűlés nyelvét nem a házszabály, hanem a törvény szabja meg.

Popovics Dusán: Követeli, hogy a horvát határozati javaslatok benyújtói is élhessenek a zárszó jogával. (Nagy zaj. Felkiáltások: *Elég volt! Üljön le!*)

Ugron Gábor: A házszabályokhoz szól. A horvát képviselők nyelvükön felszólalhatnak, de az ügykezelés nyelve magyar s csupán magyar beadványokat szabad elfogadni. 1868 óta nem volt arra eset, hogy itt horvát határozati javaslatot nyújtottak volna be. Egy-két felszólalás ugyan történt horvátul, de azért a legtöbb horvát képviselő beszélt és valamennyi értett magyarul. (Zajos felkiáltások: *Azokban volt tisztesség!*) A horvátoknak az a joga, hogy itt horvátul beszélhessenek, a magyar állam részéről adott privilegium. (Nagy zaj a horvát padokon, Felkiáltások: *Ohó!*) Nem a tisztesség, de a józan ész dolga, hogy értsék a tárgyalás nyelvét. Ha azt hiszik a horvátok, hogy örültes és hazug teoriájuknak a magyar horvát állami közösségről híveket szereznek, keservesen csalódnak. A magyar állam alaposan ki fogja tanítani arra, hogy milyen is ez a viszony. (Helyeslés.)

(Házszabályvita.)

Magdics Peró: *Gospodo moja!* (Nagy zaj.) Felkiáltások: Így nem lehet tárgyalni. Ne vészséges!

Elnök (csenget): Mi címen kíván a képviselő ur szólani.

Magdics Peró (horvátul): A házszabályokhoz szól. (Nagy zaj.)

Andrássy Gyula: A horvátok azt állítják, hogy nekik joguk van a horvát ügykezelést követelni. A kormány nevében nyilatkozik erről a kérdéssel. A határozatok törvényes abszurdumot nem képezhetnek. Ha szabad volna a horvát határozati javaslatokat is benyújtani, akkor akár horvát törvényjavaslatokat is benyújthatnának. Hogyan lehet az ügyrend nyelve olyan, melyet a Ház nem ért. Szomorú és visszás dolog, hogy a horvátok olyan nyelven beszélhetnek, melyet a többség nem ért. De hogy egy fordítás alapján határozatot hozzon a Ház, az lehetetlenség. Hisz akkor a horvátok untalan előállhatnának azzal a kifogással, hogy a fordítás helytelen. Ilyen törvényt magyarázatot elfogadni nem lehet. Az a horvát kívánság, hogy itt horvát ügyiratokat beadhassanak, teljesíthetetlen. (Eljenzés.)

Lorkovics Iván: A házszabályokhoz szól. *Babics* szintén horvátul beszél.

Supilo Ferenc: (Nagy zaj. Felkiáltások: *Üljön le! Ujra kezd a vitát!*)

Elnök: Nem kezdik újra a vitát!

méternyi vércseppen több mint öt millió vércsepscike van.

De ezek még mind óriás nagyságok, egész világok, melyek a tömecsek és parányok (molekulák és atomok) egész rendszereiből állanak. Egy gramm vízceppen a tömecsek számát 16.000 millióra teszik. Ha a vízceppet oly nagynak gondoljuk, mint a földgömb s a vízmolekulákat is hasonló arányban növelve, képzeljük, az utóbbiak még ekkor is csak puska-golyó nagyságúnak volnának. *Klauszus* és *Maxwell* egy köbméter gázra 21 trillió molekulát, egy köbméter horganyban pedig *Thompson* 2700 trillió molekulát számított. A hidrogénből 140.000 trillió molekula nyomna egy grammot.

Pedig a molekula még egész atomrendszer, melyben némely fizikusok szerint az atomok olyanforma viszonyban vannak, mint egy naprendszer csillagai egymással. Az atomok száma egy gramm, sőt egy köbcéntiméter anyagban alkalmasint quadrilliókra megy. A legparányibb tömeg, mit a nagyító csővel meglátunk, még oly nagy az atomokhoz képest, mint a földgömb egy ujjainkhoz tapadt porszemhez képest. S ez atomnál ismét zárt ajtót talál maga előtt nemcsak a szem, hanem az ész is.

A csillagászat és tömecsfizika billiókban, trilliókban, quadrilliókban számol. Billió = milliószor millió, trillió = milliószor millió, quadrillió = milliószor millió.

drillió = milliószor trillió. De még ebből mindig nem értjük e számok roppant nagyságát. Próbáljunk csak arról fogalmat szereznünk.

Mióta az emberi nem megvan s az emberek irnak és könyvet nyomtatnak, az emberi nem összes írott gondolatait kifejező betűk száma még alig üti meg az egy trilliót. Mindenki ismeri a *Pallas-lexikont*. Egy kötetben van körülbelül 4 millió betű. Ha azon 400 év óta, mióta a könyvnyomtatás fel van találva, minden évben 10.000 ilyen kötet jelent volna meg minden kötet 10.000 példányban: ezen összes példányokban együttvéve 160.000 billió nyomtatott betű volna; ami kevesebb egy trillió hatodrésznél.

Vagy számítsunk egy emberi fejre jó bőven 200.000 hajszálát: akkor a földön most élő 1500 millió embernek együttvéve (a kopa szokat is dus hajuaknak számítva) csak 300 billió szál haja van. És századonként öt nemzedéket számítva s az emberi nem korát kerek 10.000 évre téve, az összes eddig élő és élt embereknek együttvéve csak 150.000 billió hajszála volt, vagyis alig több egy hetedrész trilliónál.

Egy literbe, ha a szemek közt semmi hégzag nem volna, 20.000 gabonaszem férne, egy hektoliterbe pedig 1 millió. A világ évi gabonatermése körülbelül 5000 millió hektoliter, de ez mindössze csak 10.000 billió gabonaszem. A

földön csak egy század alatt terem egy trillió szem gabona.

A földkerekség összes víztömege körülbelül 1 trillió 283.000 billió köbméter. Egy liter vízre 100.000 cseppet számítva, van a földkerekségen körülbelül 110 quadrillió csepp víz. — körülbelül annyi, mint ahány molekula van egy gyűszűnyi vízben.

Az emberi sziv dobbanásainak átlagos száma (a szerelmesekre való tekintetből jó bőven számítva) percenként 128, évenként 52 millió. A földön élő 1500 millió ember szíve tehát évenként 79 billió dobbanást végez. S azon 10.000 év alatt, mióta az ember a földön él, körülbelül 784 trillió szivdobbanás történt — minél sokkal több molekula van egy parányi vízceppen.

E példák fogalmat nyújtanak ama szédítő számokról, melyekkel a világ nagyságát és alkotó részeinek sokaságát kifejeztük. Pedig mindezen számok semmivé törpülnek a végtelen mellett.

És ha ily mérhetlen nagy a világ, mily nagy lehet az, ki mindezt alkotta s kinek a világ minden atomjára gondja van! És mily nagy az emberi lélek, melynek egyetlen gondolata és érzelme többet ér az egész oktaian gépnél, amit világegyetemnek nevezünk!

Sirius.

Supilo Ferenc: Azt vitatja, hogy a törvény jogot ad a horvát ügyrendre.

Lukinics Odön, Zagorac István szintén a házszabályokhoz szól.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Nincs precedens.)

Szünet után

Sinterovics János beszélt. Nagy zajjal kísérik a beszédét, amiért Justh Gyula rászólt a zajongókra, akik azt felelték, hogy a beszédet nem lehet nyugodtan hallgatni.

Justh Gyula: Kötelességük az uraknak nyugodtan hallgatni, mert különben kénytelen lesznek a házszabályok 255. szakaszát alkalmazni.

Surmin György horvátul beszél s határozati javaslatot nyújt be arra nézve, hogy a tiz aláírással ellátott horvát indítványok benyújtói mindannyian élhessenek a zárszó jogával.

Elnök megállapítja, hogy Surmin javaslata az ő proposíciójával szemben ellenjavaslat jellegével bír. Jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást és a szavazásnak holnapra való halasztását kérte.

Ugron Gábor, Rakovszky István és Popovics Dusán a házszabályokhoz szólnak.

Eber Antal (közbeszól.): A házszabályokról nem lehet szavazni!

Elnök: A házszabályok erről a dologról nem intézkednek és mivel precedens nincs, e t a kérdést egyszerűen elnöki hatalmi szóval elintézni nem lehet. Itt tehát szavazásnak van helye.

A Ház erre elfogadja az elnök proposícióját a kérdés föltevésére nézve és a szavazást a holnapi napirendre kitűzi.

(A zárszó.)

Elnök felszólítja azokat a horvát képviselőket, akiknek a zárószóhoz való joguk vita tárgyává nem tétetett, tartsák meg záróbeszédeiket.

Popovics Dusán tiltakozik az ellen, hogy amíg a szavazás meg nem történt, a tárgyalást folytassák.

Elnök kijelenti, hogy ezt a félbeszakítást nem rendelik a házszabályok. A nem vitás záróbeszédeket meg lehet tartani.

Zagorác és Pinterovics záróbeszédei után megállapították a holnapi ülés napirendjét és Kossuth Ferenc indítványára elhatározták, hogy a részletes vitát a vasutas pragmatikáról szóló törvényjavaslattal kezdjék.

Vizi Ferenc és Brlics horvát képviselő jelentélen tárgyú interpellációját után az ülés véget ért.

Örmester és vezérőrnagy.

Hová lett a pénz?

Pörösködő katonák.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 26.

Amikor Róth Győző honvédegyalogezredből törzsörmeztért Budapestről áthelyezték Munkácsra, ezredese, Bohuniczky Emil, ez időszereint már nyugalmazott vezérőrnagy, ezt írta a minősítvényébe: *Jó örmester, de haszonleső.* E minősítvény miatt az örmesternek sok kellemtelensége volt Munkácsra, úgy hogy a főhadnagyával is összekocant. Ennek az lett a vége, hogy Róth Győzőt megfosztották a rangjától s a katonai bíróság három havi fogságot szabott ki rá.

A mikor kitöltötte a büntetését, elkeseredését beleöntötte egy beadványba, amelyet a honvédelmi minisztériumhoz intézett, utóbb pedig egy felségfolyamodásba, amelyet a kabinet-irodához menesztett. Ezekben a beadványokban elpanaszolta, hogy minő igazságtalanság történt vele katonásknál, egyúttal pedig vádat emelt Bohuniczky ezredes ellen, hogy a tartalékos tisztnek járó 10 korona ruhapótlékot nem adta ki, bár a nyugtákat bekérte róla, továbbá, hogy egy tiszt mulatság alkalmával a zenekar ebédpénzét a legénység kontójára számolta el.

E beadványok miatt Bohuniczky, a honvédelmi miniszter felhatalmazására rágalmozási pert indított Róth Győző ellen.

A budapesti büntető törvényszék előtt lefolyt főtárgyaláson egész sereg tanut hallgattak ki, közülük néhány tartalékos tisztet, akik azt vallották, hogy ők bizony nem kapták meg a kérdéses 10 koronát, de hogy adták-e nyugtát róla, vagy nem, arra nem emlékeztek. A második vádat illetőleg Bohuniczky kijelentette, hogy a legénység élelmezésének dolga nem tartozott rá, tehát el sem számolhatott róla.

A törvényszék Róth Győzőt *felmentette*, főleg azzal a megokolással, hogy a panaszosnak kellett volna bizonyítania a vádak alaptalanságát, ez pedig nem sikerült neki.

A budapesti kir. ítélőtábla ma *Trenreisz* István elnöklésével, *Haupt* Albert bíró előadásában *megsemmisítette* a törvényszék ítéletét és Róth Győzőt *egy hónapi* fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

Színház és orfeum.

Nincs korlátlan engedély!

Thália istennő védelmezői.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Már régebb idő óta foglalkozik a városi hatóság azzal a tervvel, hogy a színházról szóló szabályrendeletet megváltoztassa. A kérdés sokáig vajudott, de a tanács nem talált alapot a megváltoztatásra. Nemrégiben azután *Sarlot* Domokos főkapitány megadta erre az impulzust. A főkapitány ugyanis előterjesztést intézett a tanácshoz és ebben elmondta, hogy temérdek kellemtelensége van a színigazgatókkal, mert nyáron orfeumelőadásoknak és egyéb mutatványosoknak megadja az engedélyt. A főkapitány arra kérte a tanácsot, módosítsa a szabályrendeletet olyképen, hogy a nyári színházi idény alatt *korlátlanul megadható* a népéneknek és egyéb mutatványosoknak a játszási engedély.

A szabályrendeletet a tanács elkészítette, de előbb a színügyi bizottság elé terjesztette. A színigazgatót, a színházhoz közelállókát és magát a közönséget is az a kérdés izgatta, hogy milyen álláspontot foglal el a színügyi bizottság? Játszhatnak-e egész nyáron népéneknek, vagy pedig nem? A színügyi bizottság mai ülésén aztán úgy oldotta meg ezt a gordiusi csomót, hogy kimondta: amíg nyáron a színtársulat előadásokat tart, addig orfeumok nem működhetnek Aradon, csupán akkor, ha a színtársulat szünetel. A bizottság üléséről egyébként az alábbiakban számolunk be:

Varjassy Lajos polgármester ismertette a főkapitány előterjesztését, amely szerint rendelkezje el az elkészítendő szabályrendelet, hogy május hó elsejétől október elsejéig minden orfeum-társulatnak és mutatványosnak minden korlátozás nélkül megadandó a játszási engedély. A tanács az előterjesztés alapján elkészítette a szabályrendeletet, amelyet véleményezés végett a színügyi bizottság elé terjeszt.

Elsőnek *Mandl* Vilmos dr. szólt a tárgyhöz. Szerinte a szabályrendelet rendelkezéseiből kitűnik, hogy a színház nyári szezónja alatt másfajta szórakoztató előadások megtartására engedély nem adható. A szabályrendelet lehet precízrozní olyképen, hogy ez a tilalom csak a színtársulat működésének idejére vonatkozik. Ennél azonban nem szabad továbbmenni. A színházlátogató közönség fokozott igényeket támaszt a színigazgatóval szemben, a város szubvencióban nem részesíti a színházat, az igazgató tehát joggal elvárhatja, hogy a város úgy támogassa őt, hogy ne zudítson rá orfeumtársulatokat, amelyek a közönséget elvonják a színházról. Elegendőnek tartja, ha a

nyári szünet alatt adja meg a rendőrség másoknak a játszási engedélyt. Az indítványozza, hogy tartsák fenn a szabályrendelet rendelkezéseit.

Tedeschi Viktor azon az állásponton volt, hogy a szabályrendeletet nem kell megváltoztatni olyan értelemben, amint azt a tanács javasolja. Ki kell azonban mondani, hogy a szünet alatt működhetnek orfeumtársulatok, mert a közönséget nem lehet korlátozni szórakozásában.

Tolnai János dr. szólalt fel ezután. A nyári színtársulatok építései — ugymond — a várost az vezette, hogy legyen állandó színészet. A színésztársulat azonban mégis megindult a művészi érdekek rovására. Az igazgatótól már most kellene megkivánni, hogy állandó működést fejtessen ki. Az igazgatónak nagy nehézségekkel kell megküzdenie a közönség fokozódó igényeivel szemben és éppen ezért a közönségnek is kötelessége a színigazgatót támogatni.

Szendrey Mihály nem akar a szerződésben biztosított jogaira hivatkozni, hanem arra kéri a bizottságot, hogy a szerződés rendelkezéseit tartsa fenn továbbra is. Más városokra hivatkozva előadja, hogy a nyári szezón alatt másutt sem adnak orfeumtársulatoknak játszási engedélyt. Elismeri, hogy a téli idény alatt az igazgatónak szép jövedelme van, de ezt ráfizetné a nyári szezónra, ha a színtársulat mellett orfeumok is működnek. Tolnai indítványára reflektálva, kéri a bizottságot, hogy ne hozzon határozatot, hanem várja meg a miniszternek a fiók opera és ezzel kapcsolatban a színészet állandósítása ügyében hozandó döntését.

Varjassy Lajos polgármester szerint a tanács nem járt el a szerződés rendelkezéseit ellen, amikor a szabályrendeletet módosította és így terjeszti a közgyűlés elé. Azzal nem követnek el az igazgatóval szemben méltánytalanságot, ha azt javasolják a közgyűlésnek, mondja ki, hogy a szabályrendeletben foglalt tilalom csak a téli szezónra vonatkozik.

Végül a bizottság megállapodott a közgyűlés elé, mondja ki, hogy júniusban és júliusban népéneknek előadásokra nem adható játszási engedély, csupán májusban, augusztusban és szeptemberben, amikor a színtársulat szünetet tart.

Az ülésen *Varjassy* Lajos polgármester elnöklése alatt jelen voltak: *Mandl* Vilmos dr., *Reicher* Károly, *Stauber* József, *Szendrey* Mihály, *Tedeschi* Viktor, *Tolnai* János dr., *Zubor* Andor.

Turisták Menyházán.

Kirándulás külön vonaton. — Zarándoklás Czárán sirjához. — Sétahangverseny és turista-hangverseny. — Nagy kabaret előadás a fürdőben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Közismert dolog, hogy az *Aradi turista egyesület* évről-évre élénk tevékenységet fejt ki. Az egyesület tagjai nagy odaadással követik a célt és az elért sikerek, a megtartott monstre kirándulások fényes eredménye mutatja, hogy a közönség egy kis biztatás mellett szívesen gyakorolja a testedző és szellemet frissítő turisztikát és nagy tömegekben vesz részt a turista egyesület működésében.

A turista sport folytonos emelkedése mellett is sokan vannak Aradon, akik még a világi, solymosi, vagy déznai váromoknál sem voltak. A Hegyes hegy szépségével, a gainai leányvásár, az izbuki időszaki forrás, az aradi rónaságot és bihari völgyet uraló Nagyarád (arszura) és Nagy Bihar (Pinkója) csucca eddig sokaknak elérhetetlennek látszottak. Annál kevésbé ismertük Erdély tájait és a Tatra szépségét.

A turista-egyesület ezidei kirándulásai során július hó 7-én tartja meg a *Hamsea* Ágoston zárdafőnök távolléte miatt elhalasztott hódos bodrogi kirándulást és ezt fogja követni a menyházai monstre kirándulás július hó 28-án, a mikor külön vonattal fogják kivinni a közönséget e kies fürdőbe, hogy a kirándulás egy

nap alatt kényelmesen és olcsón megtehető legyen. A külön vonat a kora hajnali órákban fog indulni és az éjjeli órákban fog vissza érkezni Aradra s így a napot teljesen ki lehet használni.

Az egyesület vezetősége változatos program összeállításával igyekszik a kirándulást feleltetlenné tenni.

E kirándulásra vonatkozó felhívást a napokban fogja közzétenni az egyesület. A vázlatos program a következő: 1. A külön vonatot zene fogadja a fürdőben. 2. Felvonulás a monyászi temetőbe, hol megkoszorúzzák Czárán Gyula, a magyar turista apostol sírját és a turista dalárda gyászdalokat fog énekelni. 3. A fürdőtelep villegaturájának, és a völgy megtekintése, hol a társaság megoszolva a vezetőkkel, kirándulást tehet a barlang forráshoz, Aranyhegyre, Krisztina magaslata, vashámorhoz, márványbányához, a hattutóhoz (csolnakázással). 4. Fürdés a földelen ártézi tükörfürdőben vagy a fürdőház medencében. 5. Ebéd a gyógycsarnokban és fürdőparkban. 6. Ebéd után séta az erdővel borított hegyoldal árnyas utjain. 7. A programnak legkiemelkedőbb részét kétségtelenül a fürdővölgyben tartandó nagy kabaret-előadás fogja képezni, melyet Müller főhadnagy rendez a közönség szórakoztatására. A kabaret mintegy husz számból fog állani és ennek fényes sikerét már előre biztositja a szereplőknek névsora, mely művészek, művésznők és társadalmunk kiváló műkedvelőiből van összeállítva. 8. A programot a fürdőparkban a turista-dalárda sétatáncversenye fogja befejezni.

A kirándulás egyéb részleteiről és a szükséges tudnivalókról a turista egyesület által kibocsájtott felhívás és jelenkező iv ad kimerítő felvilágosítást az érdeklődőknek. A közönség bizonyára nagy számban fog jelentkezni a kellemsnek ígérkező kirándulásra és felejtethetetlen emlékekkel tér majd vissza Menyházáról.

Az építőipari harc.

Kossuth és a vaggongyár.

Megindul a munka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Az építőiparosok és építőmunkások konfliktusának utóbbi napjaiban a kizárt munkások részéről olyan híresztelések keltek szárnyra a városban, hogy a szövetség felkérte a Weitzer-féle vaggongyár igazgatóságát, hogy kizárt munkásokat ne alkalmazzon a gyárban. Ugyancsak a munkások köréből került ki az a híresztelés is, hogy egyenesen Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter szólította volna fel erre a vaggongyár igazgatóságát.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa felkereste Müller Gyulát, a vaggongyár műszaki igazgatóját és megkérdezte, mi igaz abból a hírből, amely szerint Kossuth Ferenc miniszter utasította volna a gyár igazgatóságát, hogy ne alkalmazzon aradi kizárt asztalos-, vagy lakatosmunkásokat. Müller Gyula igazgató az alábbiakat jelentette ki munkatársunk előtt:

— Ontól hallok először ezt a hírt, amelyből természetesen egy szó sem igaz. A kereskedelmi minisztertől semmiféle ilyen megkezesést vagy utasítást nem kaptunk, hiszen annak egyéb dolgai vannak, mint beleavatkozni az aradi építőiparosok és munkások konfliktusába.

Az aradi építőiparosok szövetségével csak annyiban volt dolgunk, hogy megkért bennün-

ket, irassuk alá asztalosainkkal azokat a munkafeltételeket, amelyeket a szövetség kötelezőnek kíván elfogadtatni. Erre én felvilágosítottam a szövetséget, hogy szolgálatunkban csak szerelőasztalosok vannak, akik a gyár speciális szerelési munkáit végzik és a közelmúltban csak kivételesen — mert idejük megengedte — alkalmaztattak egy raktár ácsolási munkáitainál. Ezek tehát nem építőmunkások s így semmi okunk sincsen velük aláírni a szövetség által megszerkesztett munkafeltételeket.

*

Az építőiparosok, mint megirtuk, elhatározták, hogy csütörtökre az összes sürgős munkálatokhoz megfelelő számú idegen munkásokat alkalmaznak. Ma reggel Csehországból újabb munkáscsoport érkezett, amely nyolc kőművesből állott. A cseh munkásokat a vasuti állomáson Green Nándor tb. főkapitány és Riedt István rendőrfelügyelő vezetésével 11 rendőr, két csendőr és az egész detektiv-testület fogadták. Négy munkás a Weitzer-féle vaggongyárban, a másik négy pedig egyéb munkálatoknál kapott alkalmazást. Ezzel a kőművesmunkások létszáma teljesen betelt s most már minden fennakadás nélkül folyhatnak a sürgős munkálatok.

A tizenegyedik patika.

A város nem ad engedélyt.

Még önmagának sem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Aradon már régebben mozgalom indult meg, hogy a tizenegyedik gyógyszerteret felállíthassák. Annak idején fenn is járt egy küldöttség a belügyminiszternél, hogy adja meg a patikajogot, a belügyminiszter azonban a küldöttség kérésének teljesítését megtagadta.

Mostanában ismét felvelődött a tizenegyedik gyógyszerteret felállításának eszméje. A városhoz ugyanis négy aradi lakos beadványt intézett, hogy gyógyszerteret szeretne létesíteni. A kérvényezők közül kettő a Kelemen-teret, a másik kettő pedig a Ferenc-teret jelölte meg a tizenegyedik gyógyszerteret helyül. A tanács a kérvényeket véleményezés végett a közegészségügyi bizottságnak adta ki, amely Kabdebó János dr. elnöke alatt ma délután tartott ülésén foglalkozott a tizenegyedik patika kérdésével.

Elsőnek Ring Lajos gyógyszerész szólalt fel. Azt indítványozta, hogy a bizottság ne is tárgyalja a kérdést, mert a törvény szerint az utolsó visszautasítástól számított öt éven belül nem is tárgyalható.

A bizottság az indítvánnyal szemben kimondta, hogy belemegy a kérdés tárgyalásába.

Posgay Lajos dr. városi főorvos kifejtette, hogy a városnak nincsen szüksége újabb gyógyszerteretire s ezért azt indítványozta, hogy a bizottság ne véleményezze a tizenegyedik gyógyszerteret felállítását.

Ezzel szemben Leitner Ernő dr. azon a véleményen volt, hogy a bizottság tegyen javaslatot az új gyógyszerteret felállítására. Szerinte 12 év alatt új gyógyszerteret nem létesült Aradon, noha a lakosság nyolcezerrel szaporodott, sőt új közlekedési vonalak és vállalatok is keletkeztek s így szükség van egy tizenegyedik gyógyszerteretire. A bizottság javasolja azt a tanácsnak, hogy Aradváros mint község kérjen a belügyminisztertől patikajogot a szerb templom környékére, miután ott nagy területen nincsen gyógytár. Azt a város bérbe

adná s a befolyó összeget a közegészségügyi kiadások fedezésére fordíthatná.

A bizottság Leitner dr. kivételével egyhangulag elfogadta a városi főorvos indítványát. A kisebbségben maradt Leitner Ernő dr. a bizottság határozata ellen különvéleményt nyújt be a tanácshoz.

Sikkasztás a gyoroki postán.

M ghamisitott csekk-küldemény.

A postaigazgatóság vizsgálata

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

A mindennek bizonyítására berendezett statisztika igazolja, hogy a sikkasztásoknak 95 százalékát azok a kis egzisztenciák követik el, akiknek társadalmi kényeszerből az ugynevezett uri módon kell élniök, anélkül, hogy az ehhez szükséges jövedelemmel is rendelkezzenek. A sikkasztóknak e kategóriájába tartozik a postakincstár megkárosítóinak egyre növekvő kontingense, amelyet újabban aradmegyei postai alkalmazottak is szaporítanak. Fizetésük csekély, munkájuk sok, a kezükön megforduló hivatali pénzüsszegek sokszor elég nagyok, az ellenőrzés laza, a közhivatalnoknak megfelelő életmód igen költséges és így esik meg azután, hogy egyik-másik postás bűnös utra téved, megdézsmálja a pénzküldeményeket és a feleknek, helyesebben a postakincstár pénzét a magacélja ra fordítja.

Hosszabb, beható vizsgálat után a napokban derítette ki a nagyváradi posta-és táviratigazgatóság kiküldöttje a legújabb aradmegyei postasikkasztást, egy a gyoroki hivatalnal elkövetett csekk-küldemény megdézsmálását, amely a postakincstárnak 900 koronával való megkárosodását vonta maga után.

A sikkasztásról, amelynek elkövetésével egy Aradon is jól ismert postakezelőnöt gyanúsítanak, az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

A gyoroki Eichner Adolf és fia cég még ez év február 4-én csekk-befizetési lapon 918 koronát küldött a Dugareze ismert osztrák vázszonemű gyár részvénytársaságnak, a mely hiánytalanul meg is kapta a pénzküldeményt. Ennek a tételnek hamis bevezetése a gyoroki postatakarékpénztári befizetési ivbe derítette ki, hogy a postahivatalnál bűnös manipuláció folyt, amely súlyosan megkárosítja a takarékpénztárt. Ennek a közhasznú intézménynek budapesti igazgatósága ugyanis a múlt hónapban leküldötte egyik tisztviselőjét Gyorokra, hogy az ottani postahivatalnál tartsa meg a szokásos negyedévi vizsgálatot a postatakarékpénztári kezelés fölött. A kiküldött a vizsgálat során megállapította, hogy az osztrák cégnek kifizetett 918 koronás tétel a postahivatal ivén csak mint 18 koronás tétel szerepel. Világos tehát, hogy az Eichner-cég által befizetett 918 koronából a gyoroki hivatalnál visszatartottak 900 koronát, a takarékpénztár által azonban az egész küldeményt fizették ki.

Eleinte elszámolási hibának tartották a téves befizetést, de a nyomban megejtett széleskörű vizsgálat hamarosan megállapította, hogy nem hibás könyvelés, hanem bűnös manipuláció útján károsították meg a takarékpénztárt. A központi tisztviselő ugyanis kihallgatta az Eichner Adolf és fia cég tagjait és ezek határozottan vallották s nyugtával igazolták-

hogy 918 koronát küldtek, nem pedig — amint a postabivatalnál a tétel szerepel — 18 koronát. A takarékpénztár kiküldöttje erre jelentést tett intézetének és a nagyváradai postaigazgatóságnak, amely utóbbi a maga részéről Szűcs József titkárt küldte ki Gyorokra a postabivatal egész ügyforgalmának és pénzügykezelésének tüzetes megvizsgálására.

Ezt az újabb vizsgálatot és rovincsolást most fejezte be a postaigazgatósági titkár, aki kiküldetésének eredményéről terjedelmes jelentésben számolt be Siket Traján nagyváradai postaigazgatónak. Hogy mit foglalt jelentésében Szűcs titkár, arról nem szivárgott ki más, mint a főntebb ismertett hűtlen kezelési eset, amelyből kifolyólag csak ezután fogja a nagyváradai postaigazgatóság a *bűnvádi eljárást megindítani*. Ez természetesen nem a postamesternő, özvegy Pál Klára ellen irányul, mert nem maga kezeli a hivatalt, hanem Zab Rezsóné szül. Javorowsky Mária ellen fog megindulni, aki Pálné megbízásából a postahivatalt egész önállóan vezette a legutolsó időkig, tehát akkor is, amikor a 900 korona elsikkadt. Zab Rezsóné még a postatakarékpénztári kiküldött májusi vizsgálata idején otthagyta a gyoroki posta kezelését és Kaprucára ment, ahol férje helyettesítette Totterer János körjegyzőt. Radnai tudósítás szerint a megtévelyedett kezelő most egy krassószörénymegyei községben időzik és ott várja a bűnvizsgálat megindítását, ha ugyan a kárt megtérítő Pál Klára postamesternő el nem tekint attól, hogy Zab Rezsóné bűnvádi uton felelősségre vonassék.

Az ujaradi sörgyár gazdát cserél

Zselénsky Róbert gróf távozik.

Az új birtokos: Nopcsa Elek báró

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Ujarad nagyközség életében a közeljövőben érdekes változás következik be. Zselénsky Róbert gróf ugyanis, akit eddig Ujarad urának neveztek, megszűnik a község legtöbb adófizetője lenni, mert azok a birtokok, amelyeket eddig az ő tulajdonának tartottak, *idegen kezekbe kerülnek*.

Zselénsky Róbert gróf apja halála után, mint majoreszko kezelte anyjának Ujaradon, Keszincen, Fiskuton, Kísszentmiklóson és Fönlakon levő birtokait. Zselénsky gróf anyja tudvalevőleg nemrégiben elhunyt. A végrendelet felbontása után kitűnt, hogy a grófnő a fenti községekben levő birtokokat leányára, báró Nopcsa Eleknére hagyományozta. A gróf jogtanácsosa tárgyalásokat folytatott Nopcsa bárónéval, hogy a birtokokat megváltsa tőle. A tárgyalások azonban *nem vezettek eredményre*.

Nopcsa báróné már július hó elsején átveszi a birtokok kezelését, így az ujaradi sörgyárét is. Az ujaradi gyár igazgatósága teljesen feloszlik, csak *Vojcsék* igazgató marad meg egy évig állásában, hogy az ifj. Nopcsa Elek bárót, aki jelenleg *Károlyi* István gróf budapesti gazdaságának irodáját vezeti, bevezesse a gyár kezelésébe.

Az ujaradi sörgyár új tulajdonosa, Nopcsa báróné kijelentette Vojcséknek, hogy első dolga lesz a sörházat dinamógéppel felszerelni, hogy az így előállított villamos árammal világítsák meg a gyár ösz-

szes helyiségeit. A gyár összes alkalmazottainak már fel is mondták, de nem bocsátják el valamennyit a szolgálatból. A gyár új titkára *Scheirich* Ferenc, az eddigi könyvelő lesz.

A sörgyár gazdacseréjéről élénken tárgyalnak Ujaradon, ahol nem tudják, vajjon Zselénsky Róbert gróf helyett az új gazdában milyen embert kapnak.

Krivány nem lehet Kovács.

Megtagadott névváltoztatás.

Tovább! Tovább!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Krivány János amikor elszöndve büntetését ismét szabad ember lett, elhatározta, hogy megváltoztatja a nevét, amely csak akadály lehet annak, hogy a társadalomban ismét pozíciót foglalhasson el és boldogulhasson. Mint megtört, *Krivány* a belügyminiszterhez címzett kérvényt adott be a polgármesteri hivatalhoz s ebben nevének *Kovács* ra való változtatását kérte. A polgármesteri hivatal annak rendje és módja szerint. ekszpediálta a névmagyarosítási kérvényt, amely ma érkezett vissza a miniszter döntésével.

A miniszteri leirat tartalma nagy feltűnést keltett a városházán. A miniszter ugyanis, ami eddig csak ritka esetben fordult elő, *nem engedélyezte a névváltoztatást*. Azzal indokolta a miniszter ezt a döntését, hogy *Krivány* büntetett előéletű ember. A leirat szó szerinti szövege egyébként az alábbi:

Arad sz. kir. város polgármesterének.

A felterjesztett kérvényt mellékleteivel azzal a felhívással küldöm vissza, értesítse a folyamodót, hogy névváltoztatása iránti kérelme büntetett előlétele miatt *nem teljesíthető*.

A miniszter meghagyásából:

Bölcs,
miniszteri tanácsos.

A belügyminiszter tehát lehetetlenné tette azt, hogy egy megtért ember, aki a jogrend megsértése miatt keservesen megbűnhődött, új életet kezdhessen a társadalomban anélkül, hogy mindig feléje ne hangozzék a régi, a szomorú emlékü neve:

— *Krivány!*

A szegény, ujjá ébredni akaró *Krivány* tehát a belügyminiszter jóvoltából egy reménytel szegényebb, de egy csalódással gazdagabb lett. Meg kell tartani a nevét: *Krivány* marad.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: János vitéz operette 1-ső felvonása. Frizzo átváltozó művész fellépte.

Pentek: A vig szalmaözvegyek, bohózat. Bemutató előadás.

Szombat: Délután: A hófehérke, szimű. Este: A vig szalmaözvegyek, bohózat.

* *A vig szalmaözvegyek*. Már csak két nap választja el az aradi színház személyzetét *Horovitz* Gusztáv és *Kaszab* Géza operette-paródiájának, *A vig szalmaözvegyeknek* bemutató előadásától. Holnap tartják meg a darab főpróbáját s pénteken este fog a közönség ítéletet mondani a nagy sikerűnek ígérkező nyári darabról, amely iránt máris oly széleskörű érdeklődés nyilatkozik, hogy az első előadás jegyeinek nagyrészét már a mai napon előjegyezték. Az utcán már megjelentek a darab

előadását hirdető plakátok. A darab, melytől színházi körökben igen sokat várnak, előrelátólag be fogja váltani a hozzá fűzött várakozásokat s mint a nyári szezon slágere, állandóan műsoron is marad. A főszereplők: Sz. Rontay Boriska, Benkóné, Zalay Margit, Kun Irén, Leővey, Várnay, Horti, Faludi, Dolly, Marházy, Ujj és Kulcsár mindent elkövetnek a siker érdekében. A paródiában előforduló színes és változatos jelenetek s az egészen új táncok egyaránt magukban hordják a siker biztosítékait.

* *A leleplezett Frizzo*. Nagy önmegtágadás kell ahhoz, hogy valaki önmagát leplezze le. E ritka bátrak közé tartozik *Frizzo*, aki holnap, csütörtökön este betekintést nyújt a közönségnek boszorkányos mesterkedésének titkaiba. Az a gyors átváltozás, ami a közönséget méltán ámulásba ejti, holnap magyarázatot nyer. *Frizzo*, átlátszó díszletek mellett játsza el egyik sokszemélyű szindarabját s ezzel oly élvezetet nyújt a közönségnek, amely ugy ritkaságánál, mint érdekességénél fogva a legvonzóbbak közé tartozik. *Frizzo* e transparens előadást eddig csak Páriában mutatta be, ahol e mutatóványival három hónapon keresztül telt házakat vonzott. *Frizzo* negyedik vendégszereplése miatt a műsor másodszor is változást szenved. A mai kommuniké a *Boszorkányvár* helyett a *Vig özvegy* operettet jelezte. Most ez is elmarad, mert ezzel az előadás éjfélig tartana. Helyette *János vitéz* operette első felvonása kerül színre *Frizzo* mutatóványai előtt.

A botrány.

Polónyi, Lengyel, Varga.

A hamistanuk felbujtása.

A kegyelmes ur hazudik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 26.

Polónyi Géza legújabb botránya igen természetesen ismét a letört politikai nagyság felé fordította az ország figyelmét. A visszatartóan piszkos ügy, amelyben ismét Polónyinak jutott a leggyászosabb szerep, minden kétségen kívül bebizonyította, hogy ez az ember a maga feneketlen erkölcstelenségében kész veszedelme azoknak, akik vele érintkezésbe kerülnek. A hamis tanúzásra való felbujtás büne minden védekezés ellenére is nyilvánvaló a maga összes indító okaival együtt. Minden logikusan gondolkodó ember átlát azon a mesteri módon szőtt hálón, amelybe Polónyi nagy jogi készsége Lengyel Zoltánt befogni igyekezett. Hogy ez az igyekezet nem sikerült, az nem bizonyít egyebet, mint azt, hogy Lengyel Zoltán maga is kemény ellenfél, akit ezenkívül a szerencse is fiává fogadott.

A szenzációs ügy fejleményeiről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

(Idegbeteg!)

Varga József bátyja, Varga Sándor igazságügyminiszteri tisztviselő ma rövid nyilatkozatot tesz közzé, amelyben elmondja, hogy öccse igen könnyen szuggerálható, presszionálható, könnyelmű fiatalember, aki múlt év novemberétől a hó végéig az eperjesi közokrházban idegbetegsége miatt kezelés alatt állott.

(Pérez — bőven!)

Varga József különféle formában nyilatkozik a *Nap*-ban. Egy vele folytatott intervjuban elmondja, hogy Polónyi Géza nemcsak arra bujtotta föl, hogy hamis vallomást tegyen, hanem arra is, hogy más hamis tanut szerezzen.

A kérdéses tanuvallomást Varga vasárnap éjjel 12 órától hétfő reggel 6 óráig diktálta az inspekciós rendőrkapitánynak, aki azt egy 6 és fél ives jegyzőkönyvbe foglalta.

Varga ezután elmondja a Polónyi Dezsővel való találkozás történetét, majd azt, hogy amikor az első találkozás után felment Polónyi Dezső irodájába, a képviselő összekapcsoltatta telefonját a képviselőház telefonjával és hazahívta az apját. Ekkor mondotta Polónyi Dezső, hogy apja nem tartja elegendőnek Varga tanuskodását s még egy tanura van szükség, hogy Lengyel Zoltán elítéltesék. Ekkor kezdett Varga Balassáról beszélni, akinek azt kellett volna a bíróság előtt igazolni, hogy látta, amidőn Lengyel Zoltán a Varga zsebébe csuszította a 20 koronás aranyat. Polónyi Dezső megmondta még Vargának, hogy keresse föl Balassát és ígérjen neki a vallomásért annyi pénzt, amennyit csak akar. Ugyanakkor szólította föl Polónyi Dezső Vargát, hogy készítson egy krajcárokig menő számlát a készkiadásairól és küldje el a jegyzéket egy hordárral hozzá. Varga el is küldte a hordárt a számlával, de Polónyi nem fizette azt ki, hanem azt üzenté, hogy Varga maga menjen föl. A fiatalember fel is ment Polónyi Dezsőhöz, aki egy irodai alkalmazottól öt koronát kért és adott át Vargának. Az öt korona átadását el is könyveltette Polónyi Dezső, még pedig következőképp:

Varga Józsefnek készíadás — 5 korona.

(Polónyi terv.)

Amikor Varga lejött a Polónyi házból, látta, hogy detektívek figyelik, mire annyira megundorodott a gázságtól, hogy elhatározta az egész machináció leleplezését. Ekkor felkereste Lengyel Zoltánt és elmondta neki az esetet

Polónyi Géza nyilatkozatára vonatkozólag a Nap elmondja, hogy Varga nyilatkozatát Polónyi Géza péntek estétől egészen kedd estig, vagyis a leleplezés utáni időlg magánál tartotta és csak ma délelőtt adta be a budapesti ügyészséghez jelentés kíséretében. Ez az idő arra kellett, hogy Polónyi megszerezze az igazságügyminiszterium legtitkosabb aktáinak számát, hogy ezeknek az iratoknak ellopásával vádolhassa Lengyelt.

A volt miniszternek az a kívánsága, hogy Varga József a bátyja nevét írja rá a jegyzékre, arra való volt hogy háromféle bünténnyel lehessen Lengyel Zoltánt megvádolni:

lopásra való felbujtással,
vesztegetéssel és
okirathamisítással.

egyszóval olyan büncselekményekkel, melyekért nemcsak büntetés, de a politikai jogok elvesztése is jár.

(Muzsáj feljelenteni!)

Polónyi Géza az ügyészségnél beadott jelentést csak a Nap leleplezéseinek hatása alatt tette meg, még pedig tegnap este 6 és 8 óra között. A jelentés átadásánál jelenvolt Polónyi Gézán kívül fia, Polónyi Dezső, Kaas Ivor és három hírlapíró. A jelentés fogalmazványát háromféle írással, háromféle papíron fogalmazták meg és csak a külzeten van magának Polónyi Gézának írása. Ha Polónyi ezt tagadná, akkor a Nap a három hírlapíró nevével fog bizonyítani.

Tegnapi nyilatkozatában Polónyi Géza azt mondta, hogy a jelentést tegnap adta be. Az ügyészségnél azonban csak ma íktatták a jelentést, amely így csak ma kapott számot.

(Tömegnyilatkozatok)

Varga József egy névalírásával megjelent nyilatkozatban megcáfolja Polónyi Dezsőnek tegnapi nyilatkozatát és elmondja, hogy nem

igaz, mintha Polónyi Dezső szombaton beszélt volna először vele, hanem már pénteken délután, amikor a képviselő az egész hazugságot kieszelte.

— Polónyi Géza kegyelmes ur is hazudik, — folytatta a nyilatkozat — amikor azt mondja, hogy pénteken nem tudott az én jövetelemről, mert Polónyi Dezső ezt már közölte vele. Amikor én fölmentem hozzá, még mielőtt bemutatkoztam volna, ezzel fogadott a volt miniszter:

— Maga az a Varga, kedves öcsém?

A nyilatkozatot én irtam ugyan, de a kegyelmes ur előzetesen betanított, hogy mit kell írnom és írás alatt minden soromat figyelte, a jogi részeket diktálta és előzőleg kijelentette, hogy amugy *erdélyiesen, saját szavaimmal írjam le*, amit akarok, illetve, amit írni kell. De azért közbe-közbe javíttatta és tollba mondta a fontosabb dolgokat. Polónyi Dezső hiába tagadja, hogy ő pénteken tárgyalt velem, mert erről a dologról *más is tud*, és ez az a fiatalember, aki látta, hogy beszéltem Polónyi Dezsővel és akit meg fogok ismerni, ha ismét látom. Erről a fiatalemberről most csak annyit tudok, hogy 24–25 éves, angolos bajszu, barna arcú fiatalember.

Somogyi Jenő joghallgató is nyilatkozik. Elmondja, hogy Polónyi Géza hazudik, amikor azt állítja, hogy ő haragudott, amiért éjjel felkeresték a Margitszigeten.

— Vallom és eskü alatt is vallom, hogy Polónyi a legnagyobb szíveséggel fogadott. A kapus jelentkezésünk után rögtön visszajött, és azt mondta, hogy a kegyelmes ur azonnal fogad. Amikor pedig a szállóban Polónyi szobájához értünk, kopogtatásunkra azonnal beeresztett, sőt még annyira sietett, hogy *kabátot sem vett magára*. Többször megrázta a beszélgetés során a kezemet, folyton „kedves öcsém”-nek titulált és amikor állást kértem, boldogan mosolygott és igenlőleg bólintott. Polónyi nyilatkozatában azt is mondja, mintha ő a következőket mondta volna:

— Uraim, az ügy többé nem tartozik reánk; ha valami mondanivalójuk lesz, menjenek a bírósághoz, de engem itt többé ne zavarjanak.

Ebből egyetlen betű sem igaz. Polónyi Géza nagyon szívélyesen ezt mondta:

— Varga öcsém nyilatkozatát már közöltem az illetékes körökkel. Majd a bíróság előtt, amikor szükség lesz reá, maga (t. i. Varga) hivatkozzék Somogyira, nehogy én legyek kénytelen azt tenni

B.

Férjhezmenni!

Zsazsa telefonidülljei.

Arad, június 26.

A Zsazsa férjhez megy: elveszi Buttykay Akos zeneszerző. A Zsazsa nem megy férjhez: nem veszi el Buttykay Akos zeneszerző. A Zsazsa időnként házassági hírekre ad alkalmat, csak hogy ugyanezeket a híreket keilő komo ysággal megcáfolhassa. Degenfeld róftól Buttykay Akosig már többen voltak férjjelöltek, de mindig kiderült, hogy a Zsazsa nem olyan nő, aki egyszerűen férjül venne valakit, mert akkor röviden és velősen vége lenne a nagy népszerűségnek Primadonna ne házasodjék: ez már régi szabály. (Zárjelek között jegyezzük meg, hogy a Zsazsa nem nőül megy, hanem *megházasodik*.)

Tehát ma már megérkezett a cáfolat. A nagy nő nem teszi azt. Más és szebb perspektíva vonzza őt, mint egy zeneszerző. Egy gondnokság alá helyezett és gondnokság alól felmentett gróf az a rév, amelybe Zsazsa idővel be fog evezni. Legalább erre vall az a rettenetesen indriskét és csapnivalóan

modern leleplezés, amelyet egy fővárosi estilap tesz közzé, s amely így hangzik:

— *Idyl*. A pásztorlányokkal, szerelmes szavu abbékkal és madrigálokkal meghalt az idyll. Ma se hely rá, se alkalom, se résztvevő. A mai forgalmas, zajos, villamos élet forrósága semmivé perzseli az olyan lenge, illatos valamit, mint az idyll. Éppen azért följegyzésre érdemes, ha még a mi időnkben is megcsik. Pedig megcsik, persze kissé stylizált formában. A leányka az ágyban feküdt, félig felkőnyökölve és fűrtös fejét rózsás tenyerébe hajtá. A hold bekandikált az ablakon és diszkrétén siklott végig a rózsaszínü selyemtakarón, amely a leány gyönyörű formáit fődte. Alulról egy automobil büdösölt fel és a Dunán bugott a kürt, mintha távoli lovagvár bástyáján túlkölne a kapuőr. A leány álmodozik a lovagról, aki messze-messze jár és hölgyére gondol. Hirtelen felénk csöngetéssel megszólal az ágy melletti telefon. A hölgy ajkához emeli a kagylót és finom halk dalba fog. Énekel szépen, szerelmesen, gyönyörű érzéssel és a drót másik végén egy szerelmes ember szüröcsöli elbájolva a dalba öntött szerelmet. Elhal az ének, lágy bucsuszavak siklanak végig a dróton, egy lehetőszerű csók és az idyllnek vége. Így megy ez minden este. Véletlenül, pusztá merő véletlenségből voltunk akaratlan hallgatói ennek a kedves jelenetnek. Kénytelenek voltunk tudomásul venni, hogy a drót egyik végén egy nemrégiben még nagyon népszerű primadonna pihent habos vankosain, a másik végén egy ismert nevü mágnás állt boldogan a kagyló mellett. Kedves ez a modern idyll.

Hát ez az. A Zsazsa okos nő és szerfőltt értelmes. Egy primadonna, aki telefonice szeret, mindig megérdemli a társadalom osztatlan rokonszenvét még akkor is, ha kijelenti, hogy esze ágában sincs házasodni. Egy B. betűvel kevesebb nála meg se kottyán. A D. betű, az más. Arról még lehet beszélni.

Leszámolás.

Oroszország lángokban.

Kitör az általános forradalom.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 26.

Az orosz forradalmi szociálisták teljesen elkészültek azzal a félelmetes tervükkel, amelylyel egész Oroszországot egy általános lázadással lángba akarják borítani. E végső erőfeszítéssel megvívandó forradalomnak megnyertek már igen sok katonai csapatot, amelyek teljes hadi felszereléssel, ágyuval és gyorstüzelő puskával segitenék a fölkelő polgárságot az abszolút uralom megfojtásában.

A cárizmus támogatói és az új oroszok készülődő nagy leszámolásáról az alábbi londoni távirat számol be:

Az *Evening News* odesszai értesülése szerint az orosz forradalmi párt végső, döntő harcra készül és megszervezte már a fegyveres felkelést a kikötő városokban. *A lázadás még e héten ki fog törni* és pedig Szebasztopolban, ahol a szociálista pártszervezetek megnyerték a zendülésnek a *Szebasztopolban állomásozó hadihajók legénységét* is.

Az a terv, hogy a partról rakétákat fognak eresztetni, mire a matrözök megrohanják a tiszteket, néhány hadihajó pedig a kikötőből bombázni fogja azt a három erődöt, amelynek személyzete lojális maradt. Mihelyt a hadihajók feltűzik a vörös lobogókat, a szárazföldi csapatok is kivonulnak a kaszárnyákból és miután a tiszteket megkötözték, csapatostul megrohan-

ják a fekete bandáknak és az igaz orosz férfiak szövetségének házáit. Az első ágyulövésre a gyalogos csapatok tömörülnek, a tüzérség pedig fölrobog az ágyukkal azon kaszárnyák elé, amelyeknek legénysége nem akar a zendülőkhöz csatlakozni.

Közben a vízvezeték, a gázcsöveket és a villamos vezetékét elzárják, a táviró és telefonösszeköttetést pedig megszakítják, nehogy Pétervárról idejekorán kozák és testőrcsapatok érkezhessenek.

Hogy az odesszai értesülés hitelt érdeml, arra vall az a körülmény is, hogy odesszai távirat szerint Szabasztopolban halva katonatisztet letartóztattak.

Kétértelműen.

— A bán-válsághoz. —

Supilo (mikor tudomására hozzák, hogy Pejacevich gróf lemondott a bánágról, elkeveredve felkiált:)

— Lemondott? Nem bánom többé!

A népparlament guzsban.

Szigoritják a házszabályokat.

Az obstrukció alkonya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 26.

Alighogy megnyílt az általános szavazati jog alapján megválasztott osztrák Reichsrath, már elébe terjesztik a népparlamentnek az új házszabály tervezetét, amely nemcsak zavartalan munkaképességet van hivatva biztosítani, hanem valóságos guzsba köti a népképviselők eddig korlátlan szólásszabadságát. A költségvetési vitánál, amelynek folyamán minden parlamentben a képviselők a maguk és választóik minden keserűségét és panaszát kiöntik, s amelyet a hagyományos szokás szinte föntart a sokszor indokolt hazabeszélésnek: a képviselő csak megsabott időig és még hozzá szűkösen megsabott időn át beszélhet képviseltjei érdekében. Megróvás, a napidíjak megvonása és a Ház üléseiről való kizárás veszélyei között lebeg folyton a képviselő, amint azt a házszabálytervezetről szóló alábbi távirati tudósítás jelenti.

Az osztrák Reichsrath holnapi ülésén Beck báró miniszterelnök benyújtja a költségvetési provizóriumról szóló törvényjavaslatot és Korytovszki pénzügyminiszter megtartja az expozéját.

Ugyancsak a holnapi ülésen nyújtja be a miniszterelnök a házszabályok módosításáról szóló tervezetét, amely a következő érdekes intézkedéseket tartalmazza:

Az új házszabályok következtében a budgetvita tetemesen megrövidül. Ha az egyes bizottságok hat hét alatt nem készülnek el a költségvetés letárgyalásával, úgy a Ház plenumának jogában áll a javaslat tárgyalását megkezdeni. A szólásjogot lényegesen megszorítják a költségvetési törvény vitájánál, amelynek során csupán a miniszterek és a költségvetési törvény előadói szólhatnak fel többször és addig, ameddig akarnak. A többi szónokok az általános vitánál csak egyszer és legfeljebb háromnegyed óráig, a részletes vitánál pedig legfeljebb husz percig beszélhetnek.

Ha a szónok a képviselőházon kívül álló személyeket sért meg, úgy — ellen-

tétben az eddigi gyakorlattal — megbüntetik és pedig előbb megrovással, ismétlés esetén a napidíjak megvonásával, további ismétléskor pedig kizárással.

A csend és rend megzavarásáért a képviselők ~~ötől tizenégy napig terjedhető kizárással büntethetők.~~

Végül az eddigi husz koronás napidíjak helyett a javaslat szerint 3500 korona évi átalányt kapnának a képviselők.

Muszáj sztrájkolni!

Megtámadott péksegéd.

Véres verekedés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Két sztrájkoló aradi pékmunkás tegnap este felé egyéb dolog hián megveretett egy süttömunkást, akinek egyedül az volt a bűne, hogy dolgozott és megkereste a kenyerét, amikor szaktársai sztrájkoltak. A két sztrájkoló két munkást bujtatott fel, hogy lássák el a sztrájkőrőnek nevezett munkást, amit ezek készséggel teljesítettek is, különösen, hogy az egyik verekedőnek nagymennyiségű borokat helyeztek kilátásba. Az esetről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Kristyóry János aradi süttömester munkásai tudvalevőleg abbahagyták a munkát és sztrájkba állottak. A műhelyben azonban csak egy napig szünetelt a munka, mert tegnap már vigan dolgoztak a vidékről szerződött munkások. A sztrájkolókat nagyon elkeverítette az, hogy Kristyóry műhelyében továbbra is gyurják a tésztát s kettőjük: Szendrey István és Kiszinger János boszut forralt. Azt tartották ugyanis, hogy a boszu édes, édesebb, mint a cukroskifli, amit Kristyóry műhelyében megették. A két munkás felbőremlte Daku-Pangert Bálint nevű szaktársukat, hogy verje meg Litomszky Lajos süttömunkást, aki Kristyórynál dolgozik.

Daku vállalkozott a feladatra, de azt nem merte egyedül elvégezni. Felkérte tehát Ruzs Lázár festősegédet, aki verekedés miatt már több ízben büntetést szenvedett, hogy segítsen neki a verekedésben. Ruzs örömmel fogadta a gyakorlatába tartozó megbízatást, mert Daku megígérte neki, hogy leitatja, ha a verekedés sikerül.

Tegnap este 5 és 6 óra között Litomszky az Almólnár utcán át hazafelé tartott. A két munkás utána sietett s a Három nyolcához címzett vendéglőnél utolérte. Ruzs a mit sem sejtő Litomszkyt hátulról pofon ütötte, Daku pedig fejbe vágta. A megtámadott munkás ekkor védőleg felemelte a kezét, de Ruzs a botjával olyan hatalmasat csapott rá, hogy Litomszky nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

A verekedésre nagy csődület keletkezett, majd rendőr is megjelent a színtéren, aki a verekedőket felkísérte a városházára. Videky Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt kihallgatta a két merénylőt, akit ma délután átkísértek a büntető járásbíróhoz, ahol magános ellen elkövetett erőszak címén megindítják ellenük az eljárást.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A turista egyesület dalárdája. Az aradi turista egyesület igazgatósága felkéri a turista dalárda tagjait, hogy holnap, csütörtökön este hat órakor a Weitzer János utcai polgári fiúiskola földszinti termében tartandó dalórára teljes számban jelenjenek meg.

Az új bán.

A horvátok harci készülődése.

Lipót Szalvátor megint politizál!

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 26.

Ma már végkép szétfoszlottak a magyar-horvát békés megegyezéshez fűzött remények. A magyar kormány nem enged álláspontjából, aminthogy nem is engedhet, a horvátok viszont minden emberüknek a politikai porondra való állításával megkezdik a technikai obstrukciót, úgy, amint azt a mostani kormánypárttól megtanulták.

A politika jelentős eseményeiről az alábbi távirati tudósítás számol be:

Wekerle Bécsben

Bécs, június 26. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel hét órakor ideérkezett.

Bécs, június 26. O felsége ma délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson fogadta Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki a politikai helyzetről tett a felségnek jelentést. A miniszterelnök után Pejacevich Tivadár gróf, a lemondott horvát bán jelentkezett kihallgatáson a felségnél.

Rakodczay Sándor dr., a horvát hét-személyes tábla elnöke ma reggel Bécsbe érkezett és a magyar palotában látogatást tett Wekerle Sándor miniszterelnöknel.

Bécs, június 26. A király kegyesen fogadta Wekerlet és tudomásul vette a horvát bán lemondását, illetőleg megbizta, hogy az új bán kinevezésére vonatkozólag tegyen előterjesztést. Fél 11 órakor Pejacevich jelent meg a Burgban bucsukihallgatáson Időközben Wekerle visszatért a magyar házba és ott a rá várakozó dr. Rakodczay Sándorral értekezett.

Justh Gyula nem tágit.

A képviselőháznak mai, igen hosszúra nyúlt szünete alatt Medákovich Gábor, Popovics Dusán és Zagorácz István fölkeresték Justh Gyulát és arra kérték, hogy ne engedje meg a záróbeszédet dolgában, ebben az elvi kérdésben a szavazást, hanem hagyja beszélni azt a néhány horvát képviselőt, aki horvát nyelvű indítványt adott be. Justh Gyula azt felelte, hogy a törvény szerint beszélhetnek a horvátok horvátul, de indítványt csak magyarul adhatnak be. Ha azonban nem akarnak szavazással elvi döntést provokálni, úgy vonják vissza indítványaikat. Ebbe a horvátok nem mentek bele.

Justh azután hosszasan tanácskozott Andrássy Gyulával, Rakovszky Istvánnal és Josipovich Gézával, akik helyeselték az elnök fölfogását.

A végsőig menő harc.

A horvát képviselők ma elhatározták, hogy a legelszántabban folytatják az obstrukciót és nem törődnek sem a kormányváltozással, sem a horvát országgyűlés fölösztatásával. Ekkor határozták el azt is, hogy névszerinti szavazást és ennek holnapra való halasztását kérik. Ez az első határozott megnyilvánulása a technikai obstrukciónak.

A horvátok állítólag már a tegnap esti értekezleten határozták el a technikai obstrukciót. Az eredeti tervtől eltérőleg belemennek a részletes vitába és mindjárt

a címnél nem is egy, hanem több módosítást terjesztenek elő. Minden módosításnál névszerűt szavazást provokálnak és így remélik, hogy a címnél való vitát két hétig is elhúzzák.

A technikai obstrukció szándékára mutat az is, hogy valamennyi Budapesttől távollevő horvát képviselőt a magyar fővárosba citálták.

Zágrábban Pejacevich gróf bannak és a kormánynak a bukását tegnap este tudták meg. A hír általános konsternációt keltett, mert azt hitték, hogy még a legutolsó percben is létrejön a megegyezés. A koalíció nagyon el van keseredve és köreiből a Wekerle-kabinetet és minden jövődöbeli horvát kormányt késhegyig menő harccal fenyegetnek. A budapesti horvát delegáció olyan obstrukciót fog a magyar országgyűlésen megindítani, hogy az vagy a kormány lemondását, vagy a klotürt fogja maga után vonni. Magában az országban erőszakkal fenyegetőznek, eddig azonban itt mindenki nyugodt.

Pejacevich — horvát pártvezér

Pejacevich Tivadar gróf Bécsben való orvosi vizsgálata után Karlsbadba megy. A volt bán különben egészen visszavonul a politikától.

Ezzel szemben horvát forrásból azt jelentik, hogy Pejacevich lemondása nem jelenti a visszavonulását, hanem *aktivitásban marad*. A grófnak szánták a horvát-szerb koalíció politikai vezérletét, míg az elnökségre Nikolics Vladimir bánhelyettes van kiszemelve, aki természetesen szintén lemond állásáról.

Zágrábból táviratozzák, hogy az új bannak odaérkezése után három horvát osztályfőnök, vagyis az egész horvát kormány benyújtja lemondását.

A „horvát” főherceg pártfogol.

Lipót Szalvátor főherceg, az új tüzéségi főfelügyelő tudvalevőleg hosszabb ideig állomásozott Zágrábban mint dandárparancsnok és ez idő alatt föltűnően szívélyesen barátkozott a horvát tulzókkal, a magyarok prononszirozott ellenségével. A főherceg most — hír szerint — ismét *politikát csinál*, holott éppen ezért helyezte el annak idején a király Zágrábból. Hír szerint Nikolics Vladimir bánhelyettes, a főherceg bizalmas embere Bécsben fölkereste Lipót Szalvátort és hosszan tárgyalt vele a horvát konfliktusról. Nikolics kérte a főherceg pártfogását, amelyet ez *kilátásba helyezett*. A horvátok biznak is abban, hogy Lipót Szalvátor az ő érdekükben latba veti a befolyását.

Csak törvényesen.

Bécsi tudósítónknak ma alkalma volt az új bannal, Rakodczay Sándorral beszélgetést folytatni, amelyek során a bán kijelentette, hogy a személyével kapcsolatosan forgalomba került hírek nem felelnek meg a valóságnak. Ő a törvény útján fog haladni és igyekezni fog a törvényeknek törvényes eszközökkel érvényt szerezni.

Rakodczay, akinek kinevezését Pejacevich Tivadar gróf felmentésével egyidejűleg a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni, holnapután Budapestre érkezik, ahol előbb Josipovics Géza horvát miniszterrel s azután a horvát képviselőkkel fog

tanácskozni. Ezekről a tanácskozásoktól függ, hogy megmaradnak-e helyükön a horvát osztályfőnökök.

A kiegyezés.

Nemrégiben azt híresztelték a kormány lapjai, hogy közeledés van a kiegyezési kérdésekben és hogy a július hóban való megegyezés nem tartozik a lehetetlenségek közé. Bécsi híradások szerint a fenti híreszteléseknek nagyon sovány, mondhatnók semmi alapja sincsen. Mindössze annyi igaz, hogy júliusban ismét tárgyalások lesznek. Tárgyalások, mindig csak tárgyalások. Július elején Bécsben és július közepén Budapesten fognak tárgyalni és mind a két izben azt fogják határozni, hogy máskor fognak határozni.

A kiegyezés csak úgy jön létre, ha a magyarok elfogadják az osztrákok feltételeit. Az osztrákok tudják, hogy a császár mögöttük áll és ezért mind a mai napig nem tértek el eredeti feltételeiktől. Mindjárt első izben belementek abba, ami nekik semmibe sem kerül: a fogyasztási adók kezelésének szétválasztásába és a magyar blokk konvertálásába, de ezeken túl semmibe.

Vámsorompók felállításáról sem most, sem a jövőben *hallani sem akarnak*, sőt a magyar vasúti tarifákat is fenn akarják tartani Bécs javára. Akarnak husz éves szerződést, közös bankot és a szerződés tartamára fix kvótát. A magyar kormány a királlyal szemben vállalta a kötelezettséget, hogy a kiegyezést megcsinálja és ezt az osztrákok nagyon jól tudják. A vége tehát csak az lehet, hogy a magyar kormány *mindenben enged, vagy megbukik*. De mivel a bukás a létszám-emelés előtt a királynak kellemetlen volna, egyszerűen elkomédiáznak meddő tárgyalásokkal. Júliusban ennek a komédiának egy-két felvonása le fog játszódni; ennyi az egész, ami jelenleg a kiegyezési tárgyalások során várható.

Az új bán életrajza.

Rakodczay Sándor, az új horvát bán született Pozsonyban 1848. év szeptember 25-én. Egyetemi tanulmányai végeztével ügyvédi gyakorlatot kezdett, de mihamar abbahagyta, 1871-ben kinevezetve a horvát miniszteriumba fogalmazónak. Innen 1875-től kezdve hivatása a bírói pályára szolgált. Gyorsan emelkedett és a zombori s bajai albiról, majd a nagyikindai járásbírói székben, ahol 1884-ig példás szorgalommal és okossággal töltötte be állását, megnyerte teljesen a szerb lakosság rokonszenvét is — 1884-ben bírónak lett a budapesti kir. ítélőtáblánál, egy évvel később már zágrábi főügyész, majd 1888-ban bírónak a kir. hétszemélyes táblánál, 1893-ban pedig a zágrábi kir. törvényszék elnöke. Eközben érte a királyi kegy, amikor ő Felsőháza 1898-ban, a jogszolgáltatás terén szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ebben az állásban is éppen a legnehezebb időben, az emlékezetes zágrábi diákperek alkalmakor, igazságos szigorával méltán keltett maga iránt bizalmat és pozíciójának tekintélyt. 1905-ben lett a bán tábla elnöke. Rakodczay horvát illetőségű, atyja is az volt. Atyja, aki 1848-ig a zágrábi megyei törvényszék ülnöke, majd fiumei kir. kincstári ügyész volt, Jellasics által magyar érzelmek miatt Horvát-Szlavonország területéről kiűzetve, nejével együtt Pozsonyban, neje szüleinél tartózkodott és ezalatt született Rakodczay Sándor, az új horvát bán.

Rakodczay Sándor, az új horvát bán hiányosan közölt életrajzi adataival kapcsolatosan, egyes lapok azt írják, hogy Rakodczayt egy közigazgatási kihágás ügyben háromnapig fog-

ásgra, átváltoztatható száz korona pénzbírságra ítélték. Ezt a híresztelést illetékes helyről a leghatározottabban megcáfolják. Rakodczay sem büntetőjogilag, sem fegyelmileg büntetve nem volt, sőt soha semmiféle megrovásban sem részesült.

SPORT.

+ **Atletikai verseny Aradon.** Az aradi atlétikai klub e hó 29-én rendezte *délmagyarországi* jellegű atletikai versenyét a következő műsor-számokkal: 1. Száz yardos síkfutás (bajnokság). 2. Súlydobás. 3. Negyedangol mé földes síkfutás (bajnokság). 5. Ezerméteres staféta futás. 6. Gerelyvetés. 7. Távolugrás. 8. Díszkozvetés. A versenyek után football mérkőzés lesz a szegedi A. C. és az A. A. C. csapatai közt.

HIREK.

Mikor a mágnások mulatnak.

Arad, június 26

Kolozsvárról táviratozzák: Tegnap éjjel egy nyári vendéglő kerthelyiségében együtt mulatott néhány fiatal erdélyi mágnás. A mulatozás a legjobb hangulatban folyt, a cigány buzgón huzta a szebbnél szebb nótákat s a pezsgős palackok ugyancsak kinban voltak. Az idő olyan gyorsan mulott, hogy az urak észre sem vették, hogy a záróra elérkezett, s mint-hogy a vendéglősnek egy csepp kedve sem volt arra, hogy megbüntettesse magát, figyelmeztette e súlyos körülményre e hangos vendégeket. Akadékoskodása azonban csak annyit ért, hogy a társaság egyik tagját elküldték a rendőrségre, hogy az ügyeletes rendőrtisztnek eszközölje ki a záróra meghosszabbítását. A kiküldött fiatalember el is járt a megbízatásában, a rendőrhadnagynak azonban úgy látszik rossz kedve volt és nem adta meg a kért engedélyt.

Ez azonban egy cseppet sem hozta zavarba a társaságot, amely csak azért is tovább huzatta a nótákat, sőt még hangosabban mulatott. Az esetről egy rendőrszem jelentést tett a rendőrtisztviselőnek, aki megjelent a vendéglőben és felszólította az urakat, hogy *azonnal távozzanak*. Kijelentését élénk derűség fogadta s hogy a buzgó tisztviselő még inkább bosszankodjék, a mondókája után *tust huzattak a cigánynyal*. A rendőrhadnagy dühösen távozott s kevéssel később 14 lovas és egy esomó gyalogos rendőrrel visszajött s a vendéglő kiürítéséhez fogott. A társaság tagjai élénken tiltakoztak az eljárás ellen s Bethlen Ádám gróf országgyűlési képviselő, aki szintén a mulatók között volt, így kiáltott fel:

— En országgyűlési képviselő vagyok! Engem véd az immunitás! Szeretném látni, ki merészkedik hozzám nyulni?

Kíváncsiságát hamarosan kielégítették, mert a következő percben már repült kifelé. Ugyanez a sors érte Gál Ernő közigazgatási gyakoronokot is, aki szintén a hangosabbak közül való volt. A vendéglőt ezután hamarosan sikerült megtisztítani. A dubajkodó uritársaság ellen megindítják a kihágási eljárást.

— **A Házat nem napolják el.** Budapestről táviratozzák: Az utóbbi időben gyakran emlegették azt a hirt, hogy a Házat rövid időn belül elnapolják. Egy estilap értesülése szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak. A kormány addig dolgoztatja a Házat, amíg a vasutas javaslatokat teljesen le nem tárgyalják. Sőt akkor is ülésezik a képviselőház, ha Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és Sztéryni József államtitkár Bécsben a kiegyezési tárgyalásokon lesznek elfog-

lalva. Ez idő alatt szünetelni fog a javaslat tárgyalása és néhány kisebb jelentőségű törvényjavaslat tárgyalásával foglalkozik majd a képviselőház.

— **A honvédelvassági felügyelő Aradon.** A magyar honvédelvasság felügyelője, *Rohr Ferenc* altábornagy az aradi honvédelvasság osztály megvizsgálása céljából ma Aradra érkezett. A szemle holnap délelőtt lesz.

— **Földes Béla kvóta kulcsa.** Budapestről táviratozzák: A kvóta bizottság ma délelőtt *Szell Kálmán* elnöklete alatt ülést tartott, amelyen *Földes Béla* dr. előadó terjesztette elő az indítványokat. Az indítványok egyrészt a régi kvóta-kulcs megtartására vonatkoznak, másrészt pedig az érdemleges tárgyalások esetére *új kvóta-kulcs megállapítását tartalmazzák.* Hosszabb eszmecsere után a bizottság elhatározta, hogy a bécsi kvóta bizottságnak írásbeli jegyzéket küld, amelyben közli, hogy hajlandó a szóbeli tárgyalások megindítására. Ezután egy szűkebbkörű bizottság megválasztását határozták el, melynek tagjai lettek: *Szell Kálmán, Földes Béla, Harkányi Frigyes báró, Méray Lajos, Miklós Odön, Nagy Ferenc és Szabó Kálmán.* A bizottság körében az a felfogás, hogy a számítás mai alapja nagyon terhes Magyarországra nézve és ezt az ország nem bírja el.

— **Világjáró belga Aradon** Ma érkezett Aradra *Van Leemput Gyula*, aki nemrégiben 12000 frank erejéig fogadást tett a belga sport szövetséggel, hogy öt év alatt egy fillér pénz nélkül, gyalogosan bejárja az egész világot. Világkörüli utjában állandóan a sport egyesületekkel igazoltatja magát. Aradra Szeged felől érkezett, s egy napi pihenő után Románia felé folytatja útját. Romániából Törökországon és Perzsián át Kínába megy *Van Leemput*, honnan az oceánon átkelve Amerikát fogja bebarangolni. Aradi időzését *Szathmáry Jánossal* az Aradi Atlétikai Klub elnökével fogja igazoltatni. A világjáró belga franciául, angolul és németül folyékonyan beszél.

— **A temesi alispán.** A képviselőház folyosóján ma *Günther Antal* igazságügy-miniszter igen élesen rátámadt *Steiner Ferenc* képviselőre, a délvidéki függetlenségi párt elnökére:

— Mégsem járja, amit ti csináltok! — mondta neki. A hétfői közgyűlésen rehabilitáltatok olyan embert, meg engedett módon, aki *Apponyi* legdühösebb ellensége.

— A dolgot én is elítélem — mondta *Steiner*. De a függetlenségi képviselők közül csak *Hajdu Frigyes* fogta *Joanovic* pártját.

— Itt rendet kell csinálni! — mondta *Günther*.

— **A tolvaj rendőr.** Csermón már régebb idő óta tapasztalták, hogy a községében lévő perselyeket, amelyekben könyöradományokat gyűjtögettek a vakok számára, valaki megfosztogatja. Tegnap néhány koronát tettek a perselybe s figyelték, ki dézsmálja meg a vakok pénzét. A tolvaj léprement s éppen akkor, mikor a perselyt ki akarta üríteni, elfogták. A jómadarra, akit *Perv Tódornak* hívnak, annál

inkább kompromittáló a dolog, mert *Csermón* 6 volt a rend derék óra. Ma megtették ellene a feljelentést az aradi kir. ügyészségnél.

— **Tilos az orfeum!** *Greén Nándor* tb. főkapitány e hó 23-án *Rónai János* aradi vendéglősnek és *Szűsz Mór* kávésnak engedélyt adott, hogy kerthelyiségükben nyolc napon át este tíz órától éjtélég orfeumtársulatok működhetnek. A szinügyi bizottság mai ülésén azonban kimondta, hogy addig, amíg a szinartulat előadásokat tart, a feumtársulatoknak játszási engedély nem adható. *Szendrey Mihály* szinigazgató a főkapitány engedélye ellen felebbezéssel élt, amelyet a tanács legközelebbi ülésén tárgyal. A tanács a szinügyi bizottság mai ülésén hozott határozata értelmében *meg fogja semmisíteni a főkapitány intézkedését*

— **Uj szerbiai nagykövetünk.** Bécs-ből táviratozzák: A *Wiener Zeitung* jelenti: Ő felsége legfelsőbb hozzájárulását adta ahhoz, hogy *Czikann Mór*ic báró belgrádi rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter saját kérelmére ezen állásából visszahivassék és kinevezte *Gimesi és gácsi dr. Forgách János* gróf rio de janeirói rendkívüli követet és minisztert ezen állásától való egyidejű fölmentése mellett rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterre a szerb királyi udvarba.

— **Öngyilkos aradmegyei földbirtokos.** Tegnap már megirtuk, hogy *Id. Adelmann Ferenc* ujszentannai földbirtokos tegnap délután öt órakor felakasztotta magát. Az öngyilkosságot a kamrában követte el egy őrizetlen pillanatban, úgy hogy mire ráakadtak meghalt. Amint Ujszentannáról jelentik, a jómódu ember öngyilkosságának oka *buskomorság.*

— **A vár fasorának megnyitása.** Megirtuk, hogy *Arendt Lajos* vezérőrnagy a város közönségének érdekeit szem előtt tartva, megnyitotta a közönség részére a vár körül vonuló fasort. A vár aléban a kocsiközlekedés szabad, ellenben a kerékpározás és az automobilon való közlekedés tiltva van.

— **Két ember tűzhalála.** Berlinből táviratozzák: Ma délelőtt egyik nagy gyártelep pincéjében veszedelmes tűz ütött ki, amely az egész gyárat pusztulással fenyegette. A tűz oka az volt, hogy egy munkás és egy kocsis, a kik olajos hordókat eresztettek le a pincébe, az egyik hordót elejtették, amely a pincében a falhoz ütődve összetört. A hordóban lévő olaj szétömlött s egy égő gázlángtól meggyulladt. Néhány pillanat alatt az egész pince lángokban állott. A két szerencsétlen munkás, akinek ruhája is tüzet fogott, kirohant a pokollá vált helyiségből s mint két hatalmas égő fákyla szálladt át a gyártelep udvarán egy hatalmas vas-katlanig, amely forró vízzel volt tele. Az égő munkások belevetették magukat a forró vízbe, amely a ruhájuk lángját ugyan eloltotta, de annyira összeforrázta a két embert, hogy ajultan merültek el. Azonnal mentésükre siettek, s mind a kettőt kifogták a katlanból. Még éltek mikor a kórházba szállították őket, ahol a délután folyamán behaltak sérüléseikbe. A tüzet a gyári tűzoltóságnak nagy erőfeszítés után sikerült eloltani.

— **Rakovszky Istvánt meglopták.** A képviselőház alelnöke ma személyesen megjelent a budapesti rendőrségen és feljelentést tett ház-

vezetője ellen, aki *Rakovszky* távollétében álkulcsal kinyitott egy fiókot és abból darab százkoronás bankjegyet, összesen ez a koronát elloptott. A tolvaj házvezetőt behívták a rendőrségre, ahol bevallotta a lopást mire letartóztatták. *Rakovszky* ma délután megjelent a rendőrségen, visszavonta panaszát, úgy, hogy a házvezetőt szabadon bocsátották.

— **Erettségi vizsga Lippán.** A lippal állami felső kereskedelmi iskolában f. hó 21. és 22-én tartották meg a szóbeli érettségi vizsgálatot. Az eredmény meglepően szép, amennyiben 8 hallgató közül 1 jelesen, 8 jó, 22 egyszerűen érett, 5 hallgató nem felelt meg a követelményeknek. *Jeles érett lett:* *Silberberg József*. *Jó érettek:* *Atlasz Sándor, Grósz Adolf, Mittermann Béla, Popovics Ignác, Popa János, Szőlősi Sándor, Tóth József és Tóth Vilmos*. *Egyszerűen érettek:* *Lóvy Jakab, Krenner Vilmos, Muntean György, Pápay Gyula, Török Ferenc, Trutia Aurél, Szundy Zoltán, Tichy Dániel, Sipos József, Thuránszky Miklós, Csillag Vilmos, Baló Lajos, Vojkicza György, Komlosán István, Orbán István, Hayer Simon, Wiener Miklós, Révész József, Rosinger Jenő, Belits Milos, Hrusztek Rezső, Sistaroveczán János.*

— **Különös kura.** Egy ifju zsenri elköltötte mindazt, amit ősei meghagytak még a családi vagyonból, aztán jelentkezett előkelő összeköttetéseinél, hogy most már segítsék ki valami uri hivatallal. És mivelhogy rokonai közt van egy miniszter is, a kegyelmes ur kinevezte őt Párisba valami gazdasági vagy milyen tódosítónak.

A boldog ifju ragyogó arccal dicsekedett aztán barátainak:

— Képzeljétek, a kormány megrongált idegzetem gyógyítása céljából állami költségen kúrára küldött:

— Micsoda kúrára?

— Ej, hát — színekúrára!

— **Tóba fulladt pénzügyőr.** Mezőhegyesről jelenti tudósítónk: Az ottani állami cukorgyár melletti tóban *Radics József* pénzügyőri szemlésez egy társával fürdött. Fürdés közben felkapaszkodtak egy csónakra, amely azonban fölfordult és a fürdőzők a tóba estek. Segítségért kiáltottak, de mire a közelben levő uszósmer megérkezett, *Radics* már eltűnt a vízben; a másikat sikerült kimenteni. *Radics* holttestét csak másnap fogták ki.

— **Kovács Kálmán bucsuja.** Arad egyik kedvelt cigányprimása, *Kovács Kálmán*, aki a Központi szálloda kávéházában szórakoztatja gyönyörű nótáival az aradi közönséget, holnapután egész társulatával Brassóba utazik, ahova két hónapig köti a szerződése. A népszerű cigányprimás ez alkalomból holnap este bucsu-hangversenyt rendez. A szerződés letelte után *Kovács Kálmán* újra visszatér Aradra.

— **Véres pofozkodás Kurticsón.** Ily című mai cikkünkre vonatkozólag a következő sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjunktól folyó hó 26-án megjelent számában „Véres pofozkodás Kurticsón” c. közleményre vonatkozólag helyreigazításul van szerencsém az igazsághoz hiven a következőket közölni: Az tény, hogy *Vilmos* fiamat a kurticsi állomáson egy előkelő aradi cég hivatalnokja megtámadta és őt több ízben tetteleg inzultálta. Nevezett hivatalnok azonban 35-40 éves léteire kétes dicsőséget aratott általa, hogy egy 18 esztendőes gyerekkifjút minden ok nélkül durván bántalmazott, ami kitűnik abból is, hogy ebbeli eljárása a perronon egybegyűlt közönség körében élénk recensust keltett, sőt hivatalnoktársai is megbotránkozásuknak adtak kifejezést. Ilyen eljárásra csak azzal válaszolhatok, hogy az illető ellen kiskorú fiam nevében megtettem a bűnvádi feljelentést. Egyszermind csodálko-

Nagy választék
vegyszeri és fizikai kísérleti üvegedényekben:

Lombikok, Göregek, Woulff-féle palackok, Mércseüvegek, Fedlemezek, Próba és üvegcsövek.

Valódi Auer és benold-gáz égőhálókat. Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán, mosdó és egyéb készletek. — Valódi nikkel főző- és diszedények

a legnagyobb választékban és legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városl és megyei telefon 451.

omnak adok kifejezést, hogy azon előkelő, melynek fiam bántalmazója hivatalnok, ézi az ilyen botrányos eljárást és megtűralmazottjai között oly egyént, kinek kvalifikálatlan viselkedése a cég jó hírnevét is ikreditálja. Helyreigazító soraim szives közlést kérve vagyok kiváló tisztelettel *Kerpel bert*.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok en leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

MULATSÁGOK.

(—) Tanítónőképző-intézeti magántanfolyam. Ókász Imre állami tanítónőképző intézeti tanár a év 1907—1908. iskolai évben is tart tanítónőképző intézeti magán tanfolyamot. Erre már most jelentkezni azért kívánatos, hogy a magán-vizsgálatra a miniszteri engedély a nagy szünet alatt kieszközöltessek és így a rendes tanítás szeptember hó 1-én megkezdődhet legyen. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál a tanfolyam vezetője naponként délután 3—5 óráig Erzsébet királyné körút 20 számú I. emeleti lakásán.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Karaffa, mint műbarát. Az aradi kir. törvényszék előtt ma egy újabb ügyét tárgyalták *Karaffa Gyulának*, a 12 éves csirkefogónak és hűséges bajtársának, *Gunger Tódor* 14 éves csavargónak. Ismét holmi kendőlopások terheltek a lelkiüket, amelyet *Hoffmann Sándor* szabadságtéri kereskedő terhére követtek el.

Bittó József elnök az általános kérdések során nem mulasztotta el, hogy aia posan meg ne mossa a két fiatal visszaeső bűnös fejét.

— Kérem elnök ur — vágott az elnök szavaiba *Karaffa Gyula* — tessék figyelembe venni, hogy nem pazaroltuk el a kendők árát. Eppen aznap adták az aradi Nemzeti Színházban a *Rab Mátyást*. Bemutató előadás volt és mi minden áron megakartuk nézni, azért loptunk.

A bíróság azonban egy cseppet sem méltányolta a fiatal műbarátok kétségtelenül méltánylandó intencióit és *Gunger Tódort két heti*, *Karaffa Gyulát pedig négy napi* elzárásra ítélte. A nagyobb biztonság kedvéért azonnal le is fűlelték és elzárták őket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. E. (Arad.) Ne fárassza magát versírással. Aki olyan ügyesen ír prózát, mint ön, annak nem szükséges rossz és élvezhetetlen versekkel rontania önmagát. A prózát eltettük későbbre, de szivesen látnok, ha többször is felkeresne bennünket. Alkalmadtán, ha ideje engedi, legyen szerencsénk a redakcióban.

Vasul. A regényes fordulat és a megható befejezés egy regényes fordulattal a papirkosárba került. Befejezésnek ez is elég megható.

IDEGENEK ARADON.

— Junius 26 —

Központi szálloda. Bereznai Hanskarl Sándor valóságos belső titkos tanácsos, nyugalmazott tábornok Budapest. — Abraham József kereskedő és neje Brád. — Merbl Arnold építész Temesvár. — Szmuk Juda kereskedő Máramarosziget. — Deutsch Zvonimir kereskedő Budapest. — Pelyán Adolf kereskedő Budapest. — Josifovics Koszta kereskedő Ujvidék. — Lang Sándor kereskedő Budapest. — Ungár Mór kereskedő Budapest. — Sohl Adám mérnök Budapest. — Litkey Aranka magánzónó Bécs. — Hartenstein Jenő fakereskedő Budapest. — Kempfner Béla kereskedő Temesvár. — Roth Jenő kereskedő Budapest. — Andrassy Béla fakereskedő Budapest. — Grünwald Ede kereskedő Székesfehérvár. — Jasser Ferenc kereskedő Bécs. — Ily Ferenc kereskedő Bécs. — Vadicsk Lajos kereskedő Budapest. — Potichnigg Ferenc kapitány Temesvár. — Weisz Jakab kereskedő Budapest. — Gróf Sándor

kereskedő Budapest. — Zimlich Lajos kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Rohr Ferenc altábornagy Budapest. — Pászthy Kálmán honvédeztudós Szeged. — Inczedy Nándor huszárfőhadnagy. — Erdély Ignác mérnök Temesvár. — Vendler József és leánya Budapest. — Szabó Miklós mérnök Budapest. — Lipták Mihály birtokos Nyitra. — Klein Sándor mérnök Budapest. — Vadász József dr. ügyvéd Nagyvárad. — Laufe Adolf könyvelő Diószeg. — Brück Sándor gyáros Grác. — Steidel István gyáros Grác. — Szólósy János dr. orvos és neje Becskerek. — Prokopp Kálmán és leánya Déványa. — Chovanyecz István lelkész Trencsén. — Tomka Aladár igazgató és családja Kolozsvár. — Herczeg Ferenc igazgató és családja Kolozsvár. — Fischer Samu kereskedő Diószeg. — Miski Béláné és leányai Esztergom. — Leider Gábor kereskedő Vajdahunyad. — Glancz Miksa bérlő Nagyvárad. — Mezei Jenő utazó Budapest. — Márkus Károly utazó Budapest. — Benes Sándor utazó Budapest. — Neufeld J. utazó Budapest. — Lusztig Sámuel utazó Budapest. — Reiner Béla utazó Budapest. — Krausz Géza utazó Budapest. — Spitzer N. utazó Budapest. — Hollender Gyula utazó Budapest. — Hubert Ferenc utazó Budapest. — Viener Ede utazó Budapest. — Schön Aladár utazó Budapest. — Strasser Fülöp utazó Budapest. — Haberfeld Jakab utazó Bécs. — Buchsbaum Albert utazó Bécs. — Donáth Ferenc utazó Bécs. — Goldberger Armin utazó Bécs. — Hoffman József utazó Bécs. — Hirsch Rudolf utazó Nagyvárad. — Balázs Jenő utazó Nagyvárad. — Guttmann Miksa utazó Debrecen.

Vass-szálloda. Freund Adolf utazó Budapest. — Fehér Lajos utazó Budapest. — Sebők Mór utazó Szeged. — Szegi Imre borkereskedő Szeged. — Katona Imre borkereskedő Szeged. — Simonyi Armin utazó Budapest. — Horn Frigyes utazó Budapest. — Schwartz Ábrahám utazó Budapest. — Schön Lipót utazó Budapest. — Frank Sándor utazó Bécs. — Glück Lipót utazó Bécs. — Schwarzberg L. utazó Budapest. — Weisz Mihály borkereskedő Hódmezővásárhely. — Lóvy Géza utazó Kecskemét. — Stern Adolf utazó Kecskemét. — Marmorstein H. utazó Cegléd. — Fülöp Zsiga utazó Budapest.

Pannónia szálloda. Audon János kereskedő Kisjenő. — Ehrlich János utazó Berlin. — Ille Albert kereskedő Kőrösbánya. — Wertán Dezső gyógyszerész. — Altstädter Antal utazó Brassó. — Kaufman Albert kereskedő Déva. — Lencz Aurel kereskedő Nagyhalmagy. — Hollaky Imre földbirtokos Acsuca. — Paar András kereskedő Nyitra. — Hohler József kereskedő Berlin. — Rammersberg M. kereskedő Berlin.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 26.

Amerika ¼ magasab. Változatlan árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	10.25—10.26	10.17—10.18
Zab októberre	7.49—7.50	7.46—7.47
Rozs októberre	8.33—8.34	8.29—8.30
Tengeri júliusra	5.80—5.81	5.77—5.78

Zárul 5 órakor:

Osztárk hitelrészvény 650 75
Létszámitolóbank részvény 498 —

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Junius 26. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 136—137 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 140—141 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 141—142 fillérig.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1907. évi június hó 27-én:

Frizzo világhírű átváltozó művész utolsó föllépte.

János vitéz operette I-ső felvonása

Közdete este 8 órakor.

A nyaraló és fürdőző

közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gárdos M.: Az igazság az élet, Dessewffy: Mi a spiritizmus?, Pulszky F.: Jellemrajzok, Boyesen: Goethe Fausja, Bibot Th.: A lelki átöröklés, Emerson: Az emberi szellem képviselői, Ratzel dr.: A föld és az ember, B. Szt. Hilaire: A filozófia viszonya, Cherbulic V.: Művészet és természet, Petz: A görög tragédiája, Papuet: A 18-ik század filozófiája, Csizmadia J.: Foghási levelek, Marsch R.: A tulvilági ember, Spencer: Filozófiája, Marczali: A legújabb kor története, Gáspár F. dr.: Kelet- és Hollandus-India, Vitorlával Ázsia körül, Gabányi: Öt év Mandzsuriában, Müller: Az én módszerem, Pekár: Vitézi románcok, Abonyi L.: Páztortűz, Tarlóvirágok, Böhme: Egy tévedt nő naplója, Thury Z.: Az ember, aki hazaballagott,

Németben: Böhme: Dida Ibsens Geschichte, (Eine Finale zum Tagebuch einer Verlorenen.) Reuter G.: Das Problem der Ehe, Dr. Bloch H.: Sexualeben unserer Zeit, Wedekind: Frühlingserwachen, Bernhard M.: Opfer, Zobelitz: Tagebuch einer Hofdame, Zapp A.: Moderne Mädchen, Viebig Cl.: Naturgewalten, Karin M.: Backfische, Auernheimer: Die Dame mit der Maske, Brandenfels H.: Das Rosenhäuschen, Mantuffel: Sybold v. Eck, Boy-Ed: Eine Woltat, Erhardt: Mittellose Mädchen, Prévost: Die Fürstin v. Ermingen, Neue Pariserinnen, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenkint 14 fill.

Kálmán: Dal a Móziról, Penn: Két piszkos kezecke, Cukor és légy, Zerkovitz: Taps-nóta, En vagyok a Józsika, Beleznay: Költözik a darumadár, Heidelberg: Dal a kis kadettről, Benedict: Katrinchen, Wagner: Tiroler Holzhaeckerbuabn, Reinhardt: Sorgenfrei Fall: O kleiner Chauffeur, Holländer: Der Teufel lacht dazu! Huber: Szivből a szivnek, Dal a sziv beszéde, Puccini: Madama Butterfly, Böhm: Mädl gibt acht! Hintsch: Trink ma noch a Flascherl, Lehár: A modern Mitiszláv.

Antiquar könyvek

legnagyobb raktára.

Írógépkellékek. Könyvtárak és egyes könyvek vétele, könyvtárak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

274

Telefon 885. sz.

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkészén,
Porosz Salon-készén,
Porosz Légszesz Pirszén
és Porosz Dió-Pirszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükkfa - szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Takaréktüzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentősen olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítását saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombezott zsákokban** eszközöljük. 168

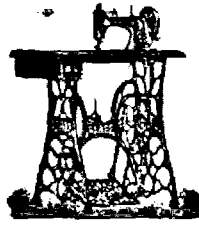
Kneffel Károly és Fia
vaskereskedés szénesztálya.

Telefon 139. sz.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer
karikahajós

varrógépek,

„Mikát Premier“, „Puch“

kerékpárok,
Grammofonok és lemezek nagy raktára.

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, grammofon kerekék, rugók, hangdobozok, varró és grammofon tűk I-a minőségben.

Javítások jutányosan és jótállás mellett, gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresda és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan pattanások ellen. A bő t állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

Egy jó karóan levő 2 loerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI SEC

ÚJÍTÓ FRISS SZAKEMBEREK ZAMAT. ELISMERÉSE.

HATMÁNTOS FRANCZIA MÓDSTER. REMEK ILLAT. KIVÁLÓ AFRÓ GYÖNGY.

NAGY SÁNDOR MEGVALÓSÁBTIT BORDOK. SZAKSZERŰ KEZELÉS. JEKŐSMEGETTS GONDOLÁS. SÁMÁNTA SZERŰ SZÖLŐGÉNYEK.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utcza.

Ajánlja saját a legjobb tüzmentes anyagból készült **cserépkályháit és kandalóit**

minden kivitelben, ugyszintén **takarék-tüzhelyek** és **fürdőkádak kifaizását**, nemkülönböztetve **központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek úgy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályháim bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönböztetve Madingen rendszer szerint fekete vagy pirszén fűtésre mint töltőkályha felállítható.

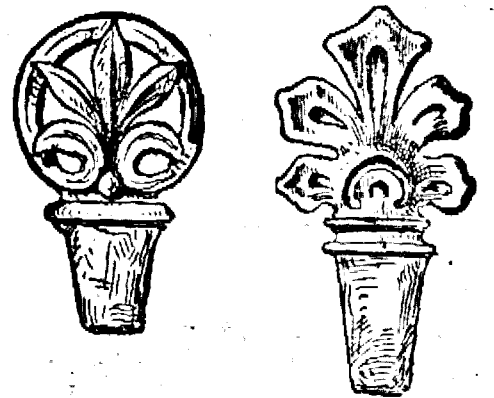
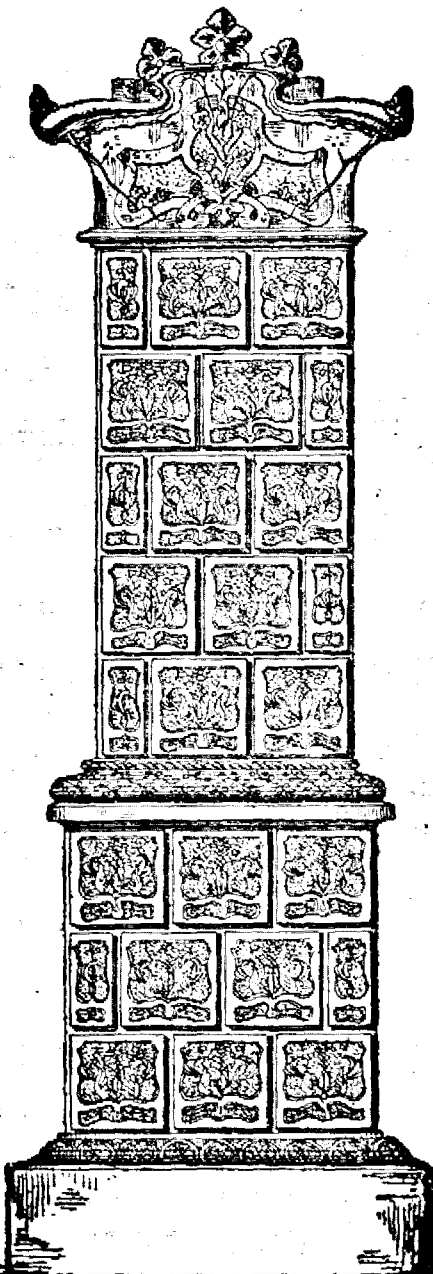
B. megbízását kérve, maradtam 183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik.

Arverési hirdetés.

Tótkomlós község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Komló” szálloda, ugyanezen épületben levő pálinkamérés, valamint 4 üzlethelyiség, — ugyancsak a község tulajdonát képező bérházban levő üzlethelyiségek, továbbá a „Magyar Koronához” címzett vendéglő, valamint a piaci helypénzbeszedési jog az 1908. évi január hó 1-től kezdődő 6, illetve 3 évre a folyó évi július hó 7 én d. u. 2 órakor Tótkomlós községházánál megtartandó szóbeli nyilvános árverésen hasznóbérbe adtnak.

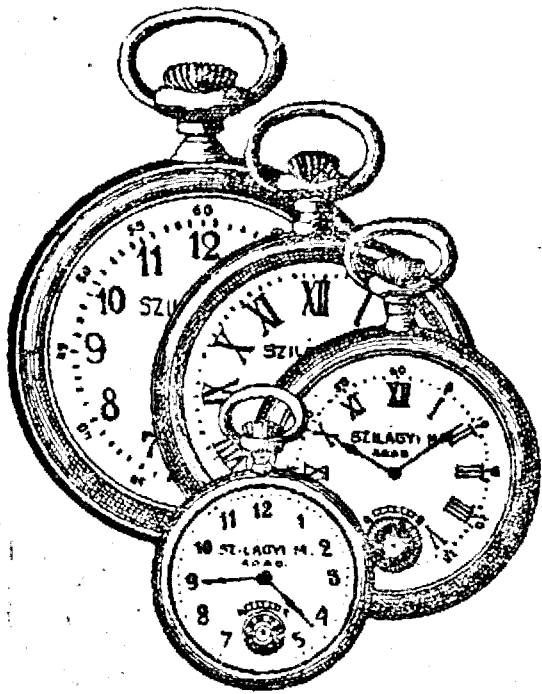
A részletes árverési feltételek a község előjáróságánál megtudhatók.

Tótkomlós, 1907. június hó 22.

Németh Kélmán,
első jegyző.

1665

Machan Mihály,
bíró.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb 1890

**óra-javító
műhelye**

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Utazó bundák és bálí belépők
— kölcsön adtnak —

1890

Sztruhár Testvérek
Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szűcsárúk, madár- és állattömések.
Krimmer- és szövetsapkák nagybani
— készítése és eladása. —

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyeget, ablakfüggönyök s ezekhez hasonló elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis egyedi intézetünkben található.

Csődvagyon eladási hirdetés.

Közadós Kucses János makói bej. kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 3., 53—64., 68., 69., 74—113., 118—145., 148—312., 214—216., 218—627., 637—759., 813—1222., 1224. tételei alatt 13396 kor. 08 fill. beszerzési árba és 9085 kor. 02 fill. becsárban felvett áruk mindenféle fűszer, csemege, cukor, delicatessé-árak, itálneműek, fegyver-, lőpor- és vadászati cikkek stb., továbbá a csődleltár 760—812., 1223. tételek alatt felsorolt 3085 kor. 94 fillér beszerzési és 1416 kor. 44 fill. becsárban felvett bolti felszerelések a csődválasztmány határozata folytán zárt ajánlati verseny útján eladatni fognak. Felhívtnak venni szándékozók, hogy ajánlataikat legkésőbb 1907. évi július hó 8. napjának d. e. 10 órájáig Dr. Dózsa Ferenc makói ügyvéd csődtömeggondnokhoz zárt borítékban lepecsételve nyújtsák be.

A benyújtott ajánlatok fölött a csődválasztmány Makón 1907. évi július hó 8. napján délelőtt 10¹/₂ órakor Dr. Dózsa Ferenc irodájában tartandó ülésen fog határozni.

A csődválasztmány fentartja magának a jogot a tett ajánlatok bármelyikének el, vagy el nem fogadására, esetleg, ha a zárt ajánlatok egyike sem találtatnék megfelelőnek, ugyanezen alkalmmal szóbeli árverést tart, esetleg a tömeget más uton értékesíti.

Vevő köteles a vételárat 24 óra alatt készpénzben lefizetni és az árukat f. é. július hó 31-éig elszállíttatni.

A csődleltár alólírott tömeggondnok ügyvéd lakásán Makón, az eladandó áruk pedig ennek közbenjöttével az üzlethelyiségben bármikor megtekinthetők.

Vételi illetéket vevő a III. fokozat szerint viselni és kifizetni köteles.

Az áruk mennyisége, minősége és értéke tekintetében sem a csődválasztmány, sem a tömeggondnok semmiféle felelősséget nem vállal, megjegyztetik azonban, hogy a tömeg leltározása a kir. közjegyző és szakértő kereskedő közbenjöttével eszközöltetett.

Ha a vevő a fizetési kötelezettségének a kikötött 24 óra alatt nem tette eleget, úgy jogositva van a csődválasztmány az összes árukat a vevő kárára és veszélyére kir. közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen, minden bírói beavatkozás nélkül eladni, a netáni vételári fölőslég a csődtömeget illeti, a netáni hiányt pedig a vevő csődtömegnek megtéríteni köteles.

Makón, 1907. évi június hó 25 én.

Dr. Dózsa Ferenc,
ügyvéd, csődtömeggondnok.

1665

**Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű**

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Iffj. Kópetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.
(Minorita-palota.) 147

Nagy választék
angol zephirekben,
fehér és színes női ruha vásznakban.
Schweitzai fehér és színes
batisztok és kész öltözékek.
Napernyőkben.

Plisirozás és gouverirozást bár-
mely széleségben elvállalok.
Városi és megyei telefon 477.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőmet**, melyek megőrzik a láb-
fejldést. Gőz- és kék-nél, ugyazintén felváltóknál
nagy sikert eredményeztek ezen el, amit számos
ellátás tanúsít. Készítők a valódi amerikai for-
májú cipőktől meg nem különbözhető tartós szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója

641

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű
fogyasztó közönségnek szíves tu-
domására hozni, miszerint ezelőtt
Flórián-utcában létezett

hentes üzletemet

jelenleg saját házamban

Sulich Lajos utca 16. sz. alá
helyeztem át, egyben ajánlom min-
den ezen hentes iparba vágó friss
készítményeimet a nagyközönség
szíves pártfogásába venni kegyes-
kedjen.

Mély tisztelettel

1471

Simandán György,
hentes-mester.

Köszén

elsőrendű vulkán-farkasvölgyi ros-
tált pormentes 500 kg. vételnél
házhöz szállítva pontosan kimérve
a vevő zsákjaiba

100 kgként 3-20 koronáért

kapható:

15

Pollak Sándor
mikalakai téglá- és cserépgyá-
rában, telefon 515.

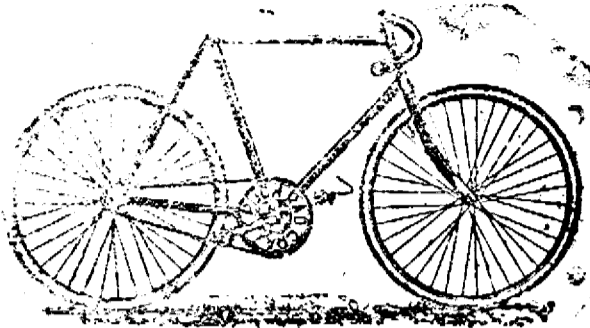
Nagy téglá- és cserép-raktár.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt
kerékpárok ol-
csó árért ked-
vező havi vagy
heti részletek-
re kapható.

Nagy javító műhely.

Vérszegénység és sápkórban

szenvedők

Rozsnyay vasas china borát

használva a legnagyobb eredményt érték el. B. vásárlásnál csak
a valódi Rozsnyay felet (forduk el). Egy nagy üveg ára 3 k. 50 fill.

Finom

Jamaicai Rum

a legelső angol országtól hozatva.

Próba üveg 60 fill. Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztát-
lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, ke-
resztel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenek
kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

H A J Ó S Á R P Á D gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

további Földes Kötelen, Kocsuth Pál, Blus Lajos, Hauer Lajos, Vojtek
Kálmán, Berger Gyula gyógyszereszek áránál és Vojtek és Weisz drogeriájában.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó
kerítések, épület vasalások, görredőnyök,
napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, pa-
dok, asztalok tömör vasból, valamint mind
e szakmába vágó munkák a legolcsóbb
árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan
eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sárkerítés mintákból ter-
mészetes nagyságban. — A minták meg-
tekinthetők a műhelytelepen.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó mun-
kát a legszebb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok abnormis
lábakra **orthopéd-cipők** elké-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs vagy eszima**
elkészítését elvállalom, azon reménnyel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Telefon sz. 307. Telefon sz. 307.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dúsan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“,
Central Bobbin varrógépek cea-
ládi használatra és ipari célokra. —

„Puch“, „Helical-Premier“ és
„Préciosa“ kerékpárok jutányosan
jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

RUBICS GYULA

fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Rocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó min-
denféle munkát, u. m.: **butor-
fényezést, vas- és fa-butorokban, régi butorok
újra festését** bármennemű sty-
lusban, **kávéházi berende-
zéseket** u. m.: **asztalok,
székek, rácszatok, lám-
periák, fogaok, csillárok**
és **fürdő-kadakat.** 1488

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermekek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e
szakma vágó munkát a leggyor-
sábban készít. 682

APRÓ HIRDETESEK.

Aratásra

szalonna, zsir és minden hentes áru a legjutányosabb napi áron beszerezhető Garai K. hentesüzletéből Arad, Boczkó-utca 2., Háltérrel szemben. 1466

Keresek

egy használt jó karban lévő erős női hajtó kocsit, egy és két lóra, megvételre. Popescu János jegyző, Magyarad. 1637

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin kapható **Inguszi és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weitzer János-utca. Telefon 517. 361

Biztos existenciát!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak állandó alkalmazást kaphatnak egy könnyen elsődható házi cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. G. 100.” jelű a kiadónvátaiba kéretnek. 465

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Szép szőlőkert

Gyórokon a községben, legszebb kilátásos helyen, eladó. Motorvasut megállóhely. Értekezhetni Vojtek Alajosnál Aradon. 1615

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-

munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a leggyorsabb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Egy billiá d asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Lakatos tanulók

felvétetnek. Stoll Béla, Csernovits Péter-utca 23. 1658

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel Izabella** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Négy polgárit

végzett ifju alkalmazást keres irodai teendőkre, vagy tanításra. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1664

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes meglegedésre működő, legjobb hírnévűek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakzerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, bizárolagosan kímélő módon, melynek következtében a ruha nincs kitéve időbeli romlásnak. Sok éven át szerzett tapasztalásom mellett engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát. 753

Kiváló tisztelettel

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Legolcsóbb üzemerő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás ki van zárva.

Költségnélküli vizellátása k. zsegek, gyártelepek, gazdaságok, vízei lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

Megőntözése kertek- és parkoknak.

Lecsapolása tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervezés költségvetések minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvétetnek.

HOPP KÁROLY műszaki-irodája, ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő-szabályozás szélirány és szél erősség szerinti. Legmagasabb munkaképe

Egy jó házból való fiu

tanonenak felvétetik teljes ellátás- és ruházattal Weisz Mór fűszer- és bőrüzletében, Petrozsény. 1666

Birtok parcellázás.

2000 magy. hold Somogy megyében, vasut mentén, jó fekete talaj 40 holdtól feljebb, holdankint 250 frtért eladó.

Fizetendő: azonnal 75 frt holdankint, a hátralék 50 évre könnyű törlesztéses kölcsön. — Bővebbet: **Oberländer Ferenc** adásvételi irodájában Temesvár-Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 23. Telefon 745. 1650

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyi-ögmét, ugyszintén a város legújabb fedett és vilnyvilágítással ellátott tkepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magvaros polgári konyha. — Tiszta saját termesű borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. **Pohár 16 fillér korá 24 fillér**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

1406

486—1907 végreb. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság 1907. Sp. III. 352. Sp. 353. és az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 7750 sz. végzése következtében Dr. Fischer Jenő ügyvéd által képviselt Pollák József és Nagy Farkas javára, Kohn Jakab ellen 137 kor. 92 fill. 403 kor. 22 fill. és 203 kor. s jár. 1907. évi márc. 25 és ápril. 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3696 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, üzletibereendezések, üzletárak és cséplőgépnilyvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbírótság 1907. évi V. 162. és 1907. V. 223. számú végzése folytán 137 kor. 92 fill., 403 kor. 22 fill. és 203 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi április hó 4 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 128 kor. 47 kor. és 228 korban bíróság már megállapított költségek erejéig, Borosjenőn, adós lakásán leendő eszközésére 1907. évi július hó 1-ső napjának déle-ött 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz avenni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendel- tetik.

Kelt Borosjenő, 1907. évi juni. hó 21. napján.

Nagy, kir. bír. végrehajtó. 1668

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetit

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladók, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes. Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey-utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj Mikalának a motoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor.-ért törlesztésre eladó.